

Dr. Ramaseter Róbert
Disztr. 2. Ilc. 8.

Negyedévre
Egy hónapra

X. évfolyam • 175. szám

1929 Augusztus 4 Vasárnap

* 5689 év Tamuz 28 *

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Rog. Maria No. 33. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Golu No. 20. Telefon 14-35

hirdetési irodák vesznek fel

Madgearu két igazsága

A Kereskedelmi és Iparkamarák szövetségének bukaresti gyűlésén Madgearu miniszter néhány figyelemreméltó kijelentést tett. Figyelemreméltó nemcsak tartalmuknál fogva, de elsősorban azért, mert egy olyan miniszter szájából hallottuk, aki a Maniu-kormány gazdasági politikájának elvitathatatlan spirituális rektora s aki egymaga alkotja meg a gazdasági törvényeknek hosszú sorát, amelyeket a parlament az elmúlt szesszió alatt megszavazott.

Manólescu volt államtitkár beszédére válaszul Madgearu miniszter sietett elismerni, hogy az ország mai adórendszere távol van attól, amit tökéletesnek lehetne nevezni. Ez az, amit e lap hasábjain hét esztendeje nem szűnünk meg hangoztatni, azóta mióta az első, va lamennyire is rendszeresnek nevezhető adótörvény elkészült. Statisztikai adatok igazolják, hogy az indirekt adók az egyenes adókhoz 64:36 arányban viszonyulnak, vagyis adóink kétharmada nem a nagytőkét, nem a földbirtokost, nem a háztulajdonost sújtja, hanem a fogyasztók széles tömegeit. Ehhez azonban még hozzá kell vennünk az eddig szabadon garázdálkodó protekcionista vámrendszert. Kit sújtanak a behoztathatóságok elsősorban, ha nem a fogyasztót. Nem véletlen tehát az hogy az ország adóteljesítő képessége teljesen kimerült és jellegzetes szimptomája ennek a kimerülésnek az a falragasz, amelyben dr. Rozván Hunyad megye prefektusa arra hívja fel a megye lakóit, hogy „fogasikorgatva bár, de fizessék be adóikat”, mert a mult büneit kell eltüntetni. Bratianu Vintila 18 milliárd lejcs deficitjét kell az ország pénztárában helyrehozni.

Az adóterhek méltányos elosztását követeljük már esztendő óta. Madgearu miniszter elismeri, hogy a mai adórendszer hiányos és nem mindenben megfelelő. Az új kormány csak hogy a költségvetési egyensúlyt biztosíthassa, ugyanez ad hoc megállapított és nem eléggé alaposan tanulmányozott adókat vetett az országra. Ideje azonban, hogy ez az improvizációs rendszer megszűnjék. Ha Madgearu miniszter ennek szükségességét elismeri, úgy kétségtelenül egy lépéssel közelebb jutottunk az eddigi pénzügyi politika revíziójához.

Madgearu miniszter azonban felhagyta az alkalmat, hogy az ország gazdasági életének egy másik nem kevésbé súlyos rákfenejére mutasson rá. „A jogszolgáltatási rezsim — mondotta Madgearu — amelynek biztosítani és megkönnyíteni kellene a gazdasági tranzakciókat, ma nálunk a gazdasági életnek egy akadályát és súlyos terhét képezi. „Ismeg egy másik igazság, amelyet ugyan csak megszámlálhatatlanszor alkalmunk volt megvitatni e lap hasábjain. Intenzív gazdasági élet kifejlődését, külföldi gazdasági relációk kifejlődését gyors és részre nem hajló jogszolgáltatás nélkül elképzelni sem lehet. Egyik a másik kal elválaszthatatlan összefüggésben van. Ha a román ipar és kereskedelem számára a külföldi relációknak nem egy kapuja még mindig zárva van, ha bármily természetű a külföldön folytatott gazdasági, vagy pénzügyi tárgyalás ne-

hezségekbe ütközik, úgy ez nem utolsó sorban a szolid jogbiztonság hiányára vezethető vissza, ami a tranzakció egyik leglényegesebb elemét, a bizalmat lapjában rendítette meg.

Nem mondott újat Madgearu. Tudtuk, hogy adózási rendszerünk méltánytalan és igazságtalan és tudtuk, hogy a jogszolgáltatás ma inkább kerékkötője, mint előmozdítója a gazdasági élet fejlődésének. De az igazságokat sohasem lehet elég gyakran hangoztatni és mindenekelőtt jólesik ezeket az igazságokat egy minisztertől hallani, aki tudatában

van a felelősségnek, amellyel pozíciójának tartozik és akit a hiányosság megállapítása és annak a nyilvánosság előtt való beismerése kötelez arra, hogy a bajok orvoslásáról is gondoskodjék. Madgearu miniszter konfessziója azt is jelenti egyúttal, hogy a kormány véget vetett annak a struce-politikának, amelyet az állam eddigi urai a külföldi és belföldi közvéleménnyel szemben egyaránt folytattak. Bratianu Vintila szemérmesen takargatta eszenőknél keresztül a költségvetési deficitet, tudni sem akart azokról a károkról, amelyek

a romániai gazdasági életet aláásták, s mindenütt följöveget látott, ahol csak deficit volt. Madgearu beismeri, hogy tudatában van a romániai gazdasági élet rákfenejének. Ha a kórokozó bacillusok ismeretesek, könnyebb a gyógyító szérumot megtalálni. Madgearunak tudnia kell, hogy kellő energiával a jogszolgáltatás bajait és az adórendszer igazságtalanságait is orvosolni lehet. De Madgearunak tudnia kell azt is, hogy az ország közvéleménye számonkéri a nemzeti parasztpárttól programjának maradéknélküli megvalósítását.

Oroszország és Kína között létrejött a megegyezés

A két ország beszünteti az ellenséges viszonyt és fokozatosan visszavonja csapatait. Japán nem látja szívesen a nem-ázsiai országok intervencióját az orosz-kinai konfliktusban

London, aug. 3. A Daily Telegraph pekingi tudósítója jelenti azt a beavatott kínai forrásból származó hírt, hogy az orosz-kinai tárgyalások eredményeképpen a közeli napokban a távolkeleti vasutvonalon újra megindul a rendszeres vasut forgalom.

A tudósító közli a megegyezés pontszárait is, amelyek a következők.

1. A két fél mindennemű katonai akciót beszüntet és fokozatosan visszarendeli a csapatteket a belső országreszekbe.
2. A vasuti szolgálat reorganizációjára külön konferenciát hívnak össze.
3. A két kormány feljathatná megbízottai útján igyekeznek két hónapon be-

lül az összes még vitás kérdéseket megoldáshoz juttatni.

London, aug. 3. Tokiói jelentés szerint a japán kormány közölte Amerikával és Angliával, hogy nem tartja kívánatosnak a nem-ázsiai hatalmak intervencióját az orosz-kinai konfliktus ügyében. Japán mandzsuri érdekeit fontosabbnak tartja, mint a nemzetközi együttműködést.

Megverték és letartóztatták Románia clevelandi alkonzulját

Popovici alkonzult volt felesége jelentette fel gyermektartásának pontatlan fizetése miatt

(Newyork, aug. 3. Az Új Kelet tudósítója). Clevelandban páratlanul álló botrány történt. A rendőrség letartóztatta Popovici Jánost, Románia clevelandi alkonzulját, aki ellen felesége kereseti eljárást indított közös gyermekük tartásdíjának pontatlan fizetése miatt. Az amerikai rendőrség hajlatlan brutalitással járt el a román alkonzullal szemben. Popovicit a nyílt utcán tartóztatta le két rendőr, akik az alkonzult megverték és megbilincselve vitték be a börtönbe. Ez a

brutális eljárás annál is érthetlenebb volt, mert Popovici a rendőrökkel szemben semmilyen ellenállást nem fejtett ki.

A következő napon az alkonzult szatrábra helyezték, miután ügyvédje garantálta, hogy meg fog jelenni a bíróság előtt. Az amerikai románság körében az eset kínos impressziót keltett.

A Cuvantul a hírről kapcsolatban elmondja, hogy Popovici román nőt vett feleségül, akivel való együttélése azonban egy adott pillanatban lehetetlenné vált.

Miután azonban az amerikai törvények a válás tekintetében oly rendkívül szigorúak, hogy azokból a férje súlyos anyagi kiterettségű és erkölcsi keletlenségű gék háruznak, Popovici mindent elkövetett, hogy a válás mégis elkerülhető legyen. Ez azonban nem sikerült. A Cuvantul mindenesetre erélyes intézkedéseket kér a kormánytól, mert nem engedhető meg az, hogy a románságra ily megalázó látványosságokat nyujtsanak egyesekek a közönségnek.

A kormány megfenyegeti a katonai diktaturát követelő Stelian Popescut

„Popescu a saját bőrén fogja érezni a kormány erejét“

(Bucuresti-Bukarest, aug. 3. Az Új Kelet tudósítója). A Stere-ügy hullámai, amelyek a tábornokok a szenátustól való kivonulása idézett elő, még mindig nem ültek el. Emlékeztetés, hogy a kivonulást követően az Univerzumban egy nyilatkozat jelent meg, amelyben a Vitéz Mihály-rend lovagjainak komitája ugyan csak csatlakozik a tábornokok akciójához és súlyos támadásokat intéz a kormány ellen. Ez a nyilatkozat kínos feltűnést keltett, annál is inkább, mert a Vitéz Mihály-rend lovagjai között igen sok nemzeti parasztpárti politikus is van, sőt maga Mihalache földművelésügyi miniszter is tagja e rendnek. A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja meg támadta Stelian Popescut és felszólította,

nevezze meg, kik voltak a lapjában megjelent nyilatkozat aláírói. Az Univerzumi igazgatója viszont nyílt levelet intézett Maniuhoz, akitől azt kérdezte, hogy tudomása van-e a kormánylapban ellene megjelent támadásoknak.

A Dreptatea mai számában drasztikus választ ad Stelian Popescu nyílt levelére. „A hamisító — írja a Dreptatea — aki a Vitéz Mihály lovagrend tagjainak mente tulajdonitani tudtutott agyának fantazmagóriáit, azt merészeli kérdezni Maniu miniszterelnöktől, hogy approbálja-e a lap hasábjain megjelent cikket amelyben érdeme szerint kvalifikáltuk e szomorú személyiség szemelét és rágalmozó kirohanásait. Annak az embernek, aki saját névalírásával szidalmazta a

Maniu-kormányt és akinek lapjában naponta látnak napvilágot a legodiosusabb ragalmak és a legmerészebb hamisítások, — nincsen mit válaszolnunk. Annak pedig, aki ugyancsak saját névalírásával a törvényes rend elleni lázadásra izgat és aki katonai puccsra és diktaturára buzdítja a tábornokokat, egyetlen válasznak van: a törvények szigora s ha ez elégtelen, a kormány ereje meg fogja védeni az államot a kalandoroktól és a jobb és baloldali diktatura lovagoktól. Ha egy bizonyos Stelian Popescu ezt nem tudja volna, vegye tudomásul s ha nem hiszi, úgy csak folytassa az izgatást és saját bőrén fogja érezni, egy órával azelőtt, hogy a diktatura álmából felébredt volna.

Tábortüznél a zsidó cserkész táborban a révi cseppkőbariangnál

Megnéztem az erdélyi zsidó cserkészek révi táborozását. Sápadt, görnyedhatható gótyagereket képzeltem magam elé riadtarcu kis ijedőst, akit kövel dobálnak meg. És látam Erdély tizenkét városából elindult sómérokat, zsidó cserkészeket, akik szervezeten kétezen vannak és gyönyörű táborot vertek a révi halmonokon.

A Zichy-barlangtól körülbelül ötszáz lépésnyire kell menni a sínek mentén, míg egy jobboldalt levő tisztáshoz érkezünk. Környöskörül hatalmas erdővel borított magas hegyek, a tábor szélén a Körös vize rohan, mintha sietős volna utja... És fából tákolta kapu előtt két cserkész áll ort. Engedélyükkel belépünk. Földbevert cövekhez erősítve állnak a kicsiny sátrak. Egymás mellett körülbelül 40 hádisátor. Szembe vele ugyan anyyi. Leghátul áll a deszkából összerott porlyával fedett parancsnoki „épület”. Azután a konyha, táborimódra. A Körös partján közvetlenül a parancsnoki sátor után a leányok tábora. A tulsó oldalon égbenyülő hegyek, zöldelő erdőkkel és fenn a magasban szikla ormok, hol a zergék szökellnek.

Háromszázhatvan cserkész a táborban.

Idealisabb helyet még Svájcban sem találhattak volna cserkészeink. A táborozás helye kerek völgy, amerre szem el lát hegyek zöldelő erdők és a Sebes-Körös vize adja meg a regényesség hangulatát. Idehallatszik a révi vizes csobogása és a Nagyvárad-bukaresti vasútvonalon vonatok jönnek-mennek, kerekük zakatolását százszorosan verik vissza a hegyek. Felejthetetlenül szép élmény.

Háromszáz hatvan cserkész ütött táborot. Fiúk és leányok. Napbarnított arcú katonás gyerekek, kik városok füstjében és porában tanulnak, dolgoznak évszámra és most a természetadta gyönyörű környezetben nomádéletet élnek, szívják az ózondus levegőt és tornásznak, fürdenek, gyakorlatoznak, kirándulnak nap-hosszat. Van néhány trombitásuk, akik katonásan adják meg a szükséges jeleket. Reggel hátkor ébresztő. Aztán fürdés a Körösben. Egészséges, fiatal testek merülnek alá a hűs vízben. Aztán torna. Játékok. Csupa nevetés, jókedv, derű. Fiatal 10 esztendő „gur”-ok farkaskölykök okos csillogószemű fiúk, szintén mindenben részt vesznek. Az egyik természetvári gur vágyik már haza, mert otthon anyuka van, és puhább az ágy. De nem megy, bár a vágy él benne, de mert „katona” tudja mi a kötelessége.

Herzl-ünnep a hegyek között.

Vasárnap délután Herzl-ünnepély volt. Négyszögben felállnak a sóméro. Középen pódium, virágok között Herzl képe fekete keretben. Előtte Keren Kajemeth perselyek. Egy jeruzsálemi fiú lép elő, aki csak héberül beszél. Muskeljunge. Bronzbarna a bőre, látszik, hogy Émek-völgyében az ekeszarva mellett barnították a palesztinai forró nap. Csupa izom és egészség. Ragyogó fogai csillognak.

Hirneves orvosok

által ajánlott csodás hatása bíró **gyógyiszap**, különösen köszvény, reuma, idegsokk, isíásban szenvedők áldása. Házilag alkalmazható. Kapható: **BERNAT gyógyiszapfürdő MARGHITA, jud. Bihar.** Prospektus ingyen. Fürdőtulajdonosoknak nagy kedvezmény. Kilója 10 lei, 25 kiló rendelés esetén díjtalan csomagolás.

Majd a többiek lépnek elő. Méltatják Herzl, ki a zsidó fiataltság eszményképe. Egy párisi kisleány lép elő. Franciául beszél. Lejött a táborozáshoz egyenesen Párisból. És a zsidó együttérzésről és testvériségről beszél. A szavakat visszahangozzák a hegyek. Halászik a Körös vizének csobogása; gyönyörű kiscsörzenét ad az ünnepségeknek. A madárcsicsergés és a rohanó vonatok éles füttye. Reinhard sem tudná különbül megrendezni. Szívemerkölő hangulat. A nap nyugvóban. És egyszerre hat magasraemelt zászló, kék-fehér zsidó lobogó földig hajól. Egyik fiú recitálja az El-nolj-rach-mim-et... Szívemerkölő melódia. Aztán dobpergés és elvonulnak a csapatok lassu lépésben és mindegyik virágot hint Herzl képe alá.

„Herzl igazi katonái” vagytok — kezdte beszédét Schwartz Miksa a somér főparancsnok?

Soha nem éreztem még a zsidó népmozgalom regeneráló érzését ennyire, mint most, mikor sokszáz fiatal, fess, derék napbarnított egészséges cserkész unit formában vigyázállásban levő jövő új zsidó generációt láttam. Nem fáradt görnyedt koravének ülnek sápadtan, zümögő rosszlevegőjű teremben hanem a fiatalok harsognak és a bihari hegyek adják meg rá a visszhangot. Leitner nem lehet azt az érzést és hangulatot, mely minden nézőt elfogott. Aztán a defilé. Este parancsolvasás. Utána körbe a hórárt táncolják. A palesztinai zsidóság nemzeti táncát.

Tábortűz mellett.

Esti tábortűz. Nagy rőzselángok. Köröskörül apró méceek világítanak és szavalnak, énekelnek, verset recitálnak. A palesztinaiak hárman vannak és ősi és új-héber dalokat adnak elő. Lassu zümögő szívemerkölő dallamot, mint ha templomi ének volna egy hatalmas domban. Ahol a mennyezetet Michel Angelonál is nagyobb festő alkotta, melynek monumentálisát emberkéz utánozni képtelen.

Agyonverte öccsét egy százéves ember

Különös testvérgyilkosság egy szerbiai községben

Belgrád, augusztus 3. — Különös gyilkosság ügyében folytatja a nyomozást az uszicei csendőrség. A bűnesetnek az a körülmény kölcsönöz külön érdekességét, hogy a gyilkos, aki családi viszályból kifolyólag a testvérét tette el láb alól, nem kevesebb, mint száz éves. Pejcsinovic Milovan hetvenéves gazdálkodó az Uzsice melletti Potpeci községben kedden délután holtan találta meg háza előtt. Az aggyastán fején kemény tárgy ütésétől származó hatalmas sebek tároggtak.

A rögtön megindított nyomozás néhány óra alatt meglepő eredményre vezetett. Megállapították, hogy az öreg gazdálkodó bátyja, a száz éves Pejcsinovic Vasilije gyilkolta meg veszekedés közben.

A hetven éves fiatalabb és a száz éves idősebb testvér már hosszabb idő óta ellenséges viszonyban állt egymással, mert Milán, aki testvére kis birtokát kezelte, nem számolt el rendszeren a jövedelemmel bátyjának, aki ilyenformán a legnagyobb szegénységben élt. A száz éves ember eleinte fiai segítségét akarta igénybevenni öccse ellen, de a fiúk, akiket megkért arra, hogy szerezze vissza öccsétől az őt megillető birtokrészt és adják el, hogy a jövedelméből meg tudjon élni, azt válaszolták, hogy nem avatkoznak bele a dologba. Pejcsinovic Vasilije ekkor elhatározta hogy meglátogatja öccsét

telen. A sötét égen milliónyi csillag. A falak égbenyülő sziklák. Felejthetetlen benyomás. Életem egyik legszebb élménye. Mostantól még jobban hiszek a zsidóság örök ifjúságában és jövőjében, mint valaha. Ezek nem a gettósidók többé. A görnyedhatható, fíradtekinetű üldözöttek. És nem a mimikri módjára asszimilált aszfaltszürke emberek. Ez az élő új sarj, a regenerálódó zsidóság fiatal életerős hajtása.

Szerettem volna, ha az összes szkeptikusok, a hitetlenek és irigyek mind-mind otlettek volna, hogy lássák mit jelent ez: Herzl katonái!

Háromhetes táborozás a bihari hegyek között. Az évszázados történelmi viharokat megélt tölgyek sohasem látott hangulatra és sohasem hallott nyelv zengésére bólogattak koronájukat. A Sebes-Körös vize is izmos fiatal testeket ölel habjaiba.

A jövő katonái

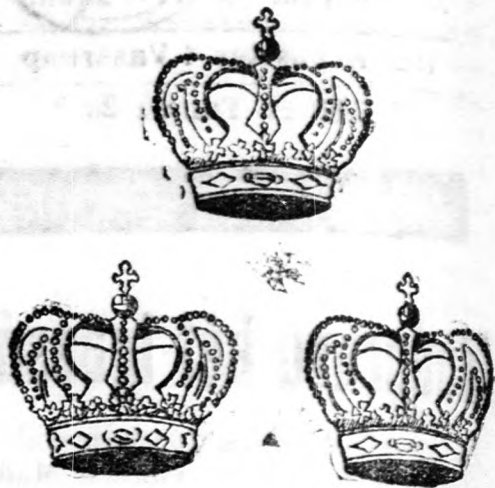
Egy szép és jobb jövő hirdetője ez az új generáció. Szeretet jár nekik. És becsülés. És a legnagyobb tisztelet Schwartz Miksának a főparancsnoknak, aki rátermettségével kilenc esztendeje táborozik Erdély leggyönyörűbb helyein. Szereti a rábizott fiukat és azok rajongának érte. Szigorú katonás fegyelmű embere, de szíve van, mely minden dobbanásával az eszméért ál. Missziót teljesít, melyet az új jövő generáció fog tudni értékelni.

Az új generáció, mely napbarnítottan, izmosan a természetért rajong, ez a generáció fogja minden tekintetben regenerálni a zsidóságot. A többiek, az elpuhultak, a sápadtak, a megtört gerincűek, az idomuló és idomított gettó-lelkek elfognak mulni a régi szokások és elméletek pusztaságában és ezeknek, a frisseknek, a töretlen lelkiüknek és acélos testeknek ígér mindent a jövő. Ezeké az új népi feltámadás, ezeké Palesztina, ezeké az emberi általános megbecsülés, ezeké a szebb és jobb jövő.

Leitner Zoltán

Az új selyemharisnya,

amely az amerikai és európai elegáns nők világában általános csodálatot keltett a

HAROM KORONA

Felülmulthatatlan szépségben és finomságban.

Jól bevezetett fixálta ban lévő utazó rövid- és gyarmatárú engross üzetek részére komoly mellékkepviseletet keres Erdély és Bánát részére. Megkeresések „Szorgalmas” jelgere Rudolf Mosse, Arad, kéretnek.

G 409 R 406

A nyári kedvezőülen vételt csakis

Tungstam Bárium csövek

használata által javíthatja meg.

L 414 P 414

Nagyon fontos! Ritka alkalom!

Minden ember tudja, hogy csak egyszer van szerencséje az életben.

Tehát próbálja meg szerencséjét.

A Belügyminiszter 1478/A.-929. és 4952/A.-928. szám a. engedélyezett „Sanatoriu” sorsolásánál, ahol 100 Lei ellenében 50 jegyet kap, mely által nyerhet:

4 új luxusautót	800.000 Lei
4 új traktort	1.205.000
1 új szekeret 4 ökörrrel	70.000
1 új kocsi 2 lóval	50.000
10 drb. fejős tehenet	100.000
1 drb. pénznyeremény	100.000
2 drb. nyeremény	50.000
4 „	25.000
10 „	10.000
20 „	5.000
és 48 000 drb. kisebb pénznyeremény	6.000.000

Összesen: 48.057 nyeremény 8.725.000 (nyolcmillióhatszázötvenöt ezer Lei) értékben. Cca. minden 4-ik sorsjegy nyer.

„Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra”. Siessünk, vegyünk jegyeket még ma, ameddig még van, hogy minél hamarabb ott is a boldog nyerők közé sorolnassuk.

Jegyek kaphatók: „Loteria Sanatoriu” Cluj, Str. Regina Maria 34. sz.

Muzás 1929 auguszt. 26-án a cluji városházánál

az állami hatóságok és a sorsjegyvadó közönségtől alakult bizottság ellenőrzése mellett.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

Jabotinszky a tulnyomó többségű zsidó nemzeti államot hirdeti

Abraham Goldberg, a kal-eionisták nevében szólalt fel, nagyobb érvényesítési terénemot kíván a magánkezdeményeknek, úgy a mezőgazdaságban, mint az iparban. Elfogadja a palesztinai munkásság programját, de nem tartja megengedhetőnek, hogy Palesztina kísérleti nyula legyen bizonyos gyarmatosító experimentumoknak. Majd azt kritizálja, hogy az amerikai zsidóságban mindig csak azt a tényezőt látják, aki a pénzt adja és sohasem közelednek hozzá a zsidó kulturértékekkel, a héber nyelvvel, vagy az ifjúsági munkával.

Vladimir Jabotinszky, a revizionista frakció nevében a cionista alapfogalmak tisztázásáról beszél Szerinte a Zsidó Nemzeti Otthon egyenlő értékű azzal, hogy Palesztinában egy tulnyomó zsidó többségű zsidó nemzeti államot kell teremteni. A palesztinai helyzetre jellemzőnek tartja azt a brutális támadást, amellyel a palesztinai közigazgatás fellépett a Szent Pálmal történt Jomkipuri incidens során. A palesztinai közigazgatás nem válik hűbérlőre Angliának. Hosszasan polemizál az exekutívvel, amely megint kielégítőnek mondja a palesztinai helyzetet és ennek következtében az új angol kormánytól sem lehet nagy változást várni a Palesztina-politikában. Az Agencyvel kapcsolatban Jabotinszky azt a megállapítást teszi, hogy a várható aranyeső elmaradt, habár a Jewish Agency már befejezte tny, miután az Agency tanácsának augusztus 11-ére történt egybehívásával az Exekutive fajt accompilije állította a kongresszust. A revizionista párt elutasítja az Agencybe való beépést, melynek veszedelméről újlag figyelmezteti a kongresszust.

Pártvezetés helyett népvédelem

Supraski palesztinai delegátus a bevándorlás megnehezítését bírálja és élesen állást foglal a palesztinai kormány immigráció oszlódásának kiméletlen kitűzítésével szemben. Grünbaum radikális cionista vélemlen iróniának találja, hogy ez a kongresszus, amely Herzl örökségét élveidálja. Herzl jegyében ilt őszet Szerencsétlen megoldásnak tartja azt, hogy a szervezet olyan emberekkel legyen összekötöttesbe, akik nem hisznek a zsidó népben. Nem Rothschild és nem Marshall a zsidó nép vezetői, hanem királyok azok, akiket maga a zsidó nép szent bizalommal az élére.

Zblatnik klal-cionista arról a kellemetlen impresszióról számol be, amelyet a Keren Kabinett és Keren Hajjesszód között gyakran tapasztalható konkurrencia kellett. Az Agencyvel emelkedni fog a cionista szervezet presztízse. Követeli a kongresszusú választások rendezésének revizionist, minthogy a jelenlegi szisztéma mellett a klal-cionisták nem jutottak erejük megfelelő képviselőhez. Palesztinában a pártvezetés helyébe a népvédelem kell lépnie, az egyeges zsidó közösség erőfeszítéseképen. Feltétlenül szék segítséget tartja a nagyobb tömegekhez való zsidó telepítést és az ennek megfelelő földvásárlást.

Kurt Blumenfeld visszautasítja a frakciók azon szemrehányását, hogy a klal-cionisták egyedül akarják a cionizmust képviselni. Védelmébe veszi az exekutívét, amely minden lehetőt elért a klal-

cionisták maguk is egy koalíció exekutive alakítása mellett vannak, mert ma az összes pártok, frakciók és árnyalatok közös munkájára van szükség. Blumenfeld, akárcsak az előtte szóló Morris, polemizál Jabotinszkyvel, aki felszólalásában demokratának vallotta magát, de

egészen más politikát csinál. Az Agency nem üzlet, hanem nagy lehetőségeket jelent a cionista szervezetnek, amely mindenkor a zsidóság egységesítésére törekedett.

Romániában harmonia van a két alap között

Adolf Bernhard romániai delegátus a mandatárius hatalomhoz való viszonyt még mindig nem találja kielégítőnek és

felhívja az exekutívét, hogy világosítsa fel Angliát a zsidó nép hangulatáról. A szervezeten belül feltétlen egységei és erősebb fegyelmet követel. Fokozott figyelmet kell fordítani a nevelési munkára. Elegendővel állapítja meg, hogy Romániában a Keren Hajjesszód és Keren Kajem között semmiféle ellentét nincsen, sőt a két intézmény kölcsönösen segítségére van egymásnak.

Hogyan indította meg Trozskij az orosz forradalmat

Az emigráns szovjet-vezér újabb cikkei

Leo Trozskij, a száműzött bolsevik vezér folytatja a világsajtóban életrajzát. Legutóbbi közléseiben megírta azokat az eseményeket, amelyek az orosz forradalom felé vezettek. Trozskij ezeket főleg a munkásmozgalm elméleti szemüvegén át látja és ehhez képest eseménytelenül és inkább pártpolitikai nézőpontból tárgyalta ezt az egész időszakot. Újabban azonban már közli azokat az eseményeket, amelyek a forradalom első atmoszférájában születtek.

Jó reggelt házmaster!

Már említettem. — írja Trozskij. — hogy feleségemet egy májusi ünnepség alkalmával egy rendőrrazzia letartóztatta. Közvetlenül hat hónapig volt a börtönben, aztán azzal a paranccsal boesátották ki, hogy Twerbe utazzon és itt mindennap jelenkezzen a rendőrségen. Az októberi manifesztum után vizsdatért Szentpétervárra, ahol Vikentjev néven szobát bérelünk mind a ketten. Már akkor a tözsdéseknek rosszul ment, a spekulánsok kénytelenek voltak egyszerűbben élni, sőt akadnak közöttük olyanok, akik kényelmes, nagy lakásukból albérlébe adtak egy-egy szobát. Egy ilyen albérlébe vonultunk mi is. Minden reggel megkaptuk az összes, Pétervaron megjelenő lapokat és háziurunk némelykor kölcsönkérte tőlünk őket. Egy reggel én a szerkesztőségben, voltam amikor a házigazdám berohant és kezében lobogtatta az egyik újságot. Az újságban ilyen föliratot láttam: „Jó reggelt Pétervár házmaster!” Éppen irtam, amelyben a házmasterket egyeztettem meggyőzni arról az előnyről, ami rájuk hárul, ha szocialista alapon szervezkednek és ilyen módon védik érdekeiket, hasznos és dologtalan háztulajdonosokkal szemben. Revolverrel a kezében jelentette ki a háziur, hogyha tudná, ki az a gazdickó, aki ezt a cikket írta, itt nyomban leterítené.

A forradalmi újságok

Feleségem azonnal utánam jött a szerkesztőségbe és elmondta esetét. Már más lakást kerestünk volna, de annyira el voltunk foglalva, hogy egy pillanatnyi időnk nem volt. Ugy határozotunk tehát, hogy egyelőre megmaradunk lakásunkban. Szerencsére, soha nem tudtolt ki, ki volt az, aki ebben a házában Vikentjev név alatt lakott és miután letartóztattak, nem is fogantatosították házkutatást nálam. Engem akkor ebben a forradalmi zavarban Janowszkynek hívtak, szülővárosom, Janow után. A sajtóban azonban a cikkeimet Trozskij néven irtam alá. Három lapnak dolgoztam, a német Russische Gazettének, amelynek egyidőben kiadója is voltam. Ez a lap néhány nap alatt harmincezres példányszámra fel-szokott százezre és egy hónappal később ez a szám már egy félmillióra emelkedett. Nem is voltunk technikailag felszerelve ilyen nagy példányszámra, azonban a kormány nemsokára beszüntette lapunkat és megszabadultunk a dilemmától.

Bolsevik és mensevik barátkozás

A lap beszüntetése után a mensevikiek és bolsevikiekkel együtt politikai lapot alapítottunk Nacsaló címen. (Ez orosz szó kezdetet és elvet jelent). Ezt a lapot örjási módon kapkodták, úgy hogy a példányszáma nem napról-napra, ha-

nem óráról-óra növekedett. Volt külön egy bolsevik újság is, amely azonban nagyon gyengén prosperált, csak amikor Lenin jött a laphoz, emelkedett kissé a példányszáma. A két szerkesztőség között azonban a legszivélyesebb viszony állott fenn, nem rivalizáltunk egymással. A két lap harcolt azon módszerek ellen, ahogy a polgári újságok a kormányt és általában a cárizmust kritizálták. Azonfelül pedig a bolsevikiek és a mensevikiek központi bizottsága Lenin vezetésével egyhangú határozatot hozott, amely kimondotta, hogy véleményük szerint a mensevikiek és bolsevikiek közötti szakadást az emigrációs viszonyok idézték fel, ellenben a forradalom következtében a két frakció közötti szakadás már egészen indokolatlanná vált. A Nacsalóban én magam is ezt az álláspontot képviseltem. A Russische Gazette és a Nacsaló című újságom kívül még dolgoztam az Izvestijában is, a szovjet hivatalos lapjában. Rendkívül sokat dolgoztam, ma sem tudom, hogyan élhettem ebben, a nagy forgatagban és csodálkozom azon, hogy voltak a párt exponált emberei között olyan, akik emellett egyéni életet is éltek és ellátogattak a forradalmi színterba.

A forradalom első küzdelemei

A szovjet nagy tömegeket tudott maga mellett, a munkások az utolsó szálig velük voltak: a falvakban azonban, ugyszintén a csapatoknál zavargások voltak. Főülönösen a távolkeletről hazaérkező csapatok nem hódoltak mindjárt be. A gárda és a kozákok ezredjei nagyon erősek voltak. Egy győzelmes forradalom minden jele együtt volt, de ezek az elemek még nem érték meg.

1927 október 18-án, a manifesztumot követő napon az emberek ezrei gyűltek össze a pétervári egylem előtt. A balkonról lekiáltottam hozzájuk, hogy a forradalomnak félgőzölme nagyon bizonytalan dolog, a forradalom oltsenségei bizonyára ellene lesznek minden békének. Eltéptem a cári manifesztumot és a levegőbe hajítottam. Azonban történelmi intelmek a tömegekre ép oly kevéssé hatnak, mint apró túszurások. A tömegeknek szükségük van a nagy események is-kolájára.

A „fekete százak”

A pétervári szovjet megalakulásával kapcsolatosan visszaemlékszem két epizódra. Október 29-ikén, a város tele volt olyan hírekkel, hogy program készül, amit a „fekete százak” készítenek elő. A gyárakból és üzemelekből ép akkor jöttek ki a bizalmi férfiak és az összegyűlt tömegek előtt megmutatták a fegyvereket, amikkel el fogják zavarni a „fekete százak”-at. Hosszu finn késeket, töröket, drótból font ostorokat mutattak és hadonáztak velük. Azonban az egész inkább egy tréfa benyomását keltette, semmint egy fenyegetést. Ugy vélték, hogy a „fekete százak”-at minden ellenállás nélkül is el tudják zavarni, ha megmutatják nekik, hogy náluk is fegyver van. Csak decemberben értették meg, hogy életéről és haláláról van szó. December 3-ikán a pétervári szovjetet csapatok vették körül. Az összes kijáratokat és kapukat bezárták. A szovjet üléseit fenntartottuk az egyik nagyterem karzatán. En lekiáltottam a terembe, ahol a szovjetküldöttek száma gomolyogtak.

— Semmiféle aktív ellentállás! Csak egyre kérlek benneteket, a fegyvereket ne szolgáltatassátok ki az ellenségnek.

Es mialatt a gárdagyálogság, lovasság és tüzérség már körülzártak bennünket, a munkások a nagyteremben a saját fegyvereiket rombolták szíjjel. Úgyes kézzel összetörték a revolvereket a Mauzer fegyveret és megfordítva. Már akkor éreztük, hogy egy még hatalmasabb felkészésre van szükség, egy még kiméletlenebbre, hogy megsemmisítsük az ellenfőt.

A pénzügyi manifesztum

A szovjet tagjait letartóztatták és pedig az ugynevezett pénzügyi manifesztumot követő napon. Ez a manifesztum kimondotta a cárizmus gazdasági bukását és figyelmeztette az összes államokat, hogy a Romanowok által történt adóssá-gokat a nép nem ismeri el magára kötelezőnek. A francia pénzpiac néhány hónappal utóbb azzal felelt erre a manifesztumra, hogy újabb háromnegyed milliárd frankkölcsönt folyósított a cárnak. A reakció és a liberálisok sajtója gunyosan tárgyalták ezt az erőlen fenyegető-zést. Később a manifesztumot el akarták feljteni, de nem lehetett. A cárizmus pénzügyi csődjét ő maga készítette elő és mihelyt a katonai összeomlás bekövetkezett, nyilvánvalóvá vált a pénzügyi krach. A forradalom győzelme után a népbiztosok tanácsa 1918 február 10-ikén kimondotta, hogy az összes cári adósságok érvénytelenek. Ennek a dekrétumnak még ma is törvényes ereje van. Azok azonban, akik kijelentették, hogy az októberi forradalom semmiféle adósságot el nem ismer, tévednek. Azokat a kötelezettségeket, amiket maga a forradalom vállalt, maradék nélkül teljesíteni kötelessége. Még azokat a kötelezettségeket is, amiket 1905 december 2-ikán vállalt magára 1918 február 10-iki forradalom teljesítette.

Figyelem! A Zárda-utcai zsidó templommal szemben Schächter Abraham-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle imakönyvek, Machsor, stb. magyar és német fordítású, valamint új kiadású és antik könyvek. **Talalozok gyári áron.** Mize Tfilin és más imaszerek engross és detail legelőcsöb-ban beszerezhetők Schächter Abraham Oradea.

A CLUJ
Tacamul
ezüstáru gyárban

2-3. készült minden darab evőeszköz és dísz-tárgy ezen gyár-jellel van el-látva.

800-as ftomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzlet-ben megrendelhetők. — Vizsonteladónak: „TACAMUL” ezüstáru gyár Cluj, Strada N. Iorga 11/A

ויור ערצינגען אום עכטעם יולדער: כלל קרן תענה און אנדערע לייבער, און אונזער דעלעגאט, סערדער-שיססעל און עקסטרע ר' שמועללע געגענשטענער

mharisnya,
és európai ele-
általános csodá-
eltett a

KORONA
szépségben
ágban.

R 406

zötlen vételt

ram

um

ek

javíthatja

P 414

Ritka alkalom!

csak egyszer van
életben.

álja meg
szejét.

929. és 4952/A.—929.
natoriu” sorsolásá-
50 jegyet kap,
erhet:

800.000	Lei
1,205.000	„
70.000	„
50.000	„
100.000	„
100.000	„
100.000	„
100.000	„
100.000	„
100.000	„
100.000	„
6.000	„

6.000.000
eny 8.725.000
zer Lei) értékben
yer.

halaszd holnapra,
gyeket még ma,
nél hamarabb Out
olnaszuk.

Sanatoriu”
Naria 34. sz.
aszt. 26-án,
házánál
rszjeggyevő közön-
enőrzése mellett.

Cluj

Cserépkályhák

legszebb kivitelekben
színekben, modellek-
ben és nagyságban.
**Elsőrendű
gyári árak.**
Kérjen árajánlatot!!

Terracotta'
cserépkályha gyári
lerakát
Brassó, Vasut-u 3/a

Husz év alatt negyedmillió zsidó mezőgazdát kell letelepíteni Palesztinában

Ruppin a kongresszus elé terjesztette nagyvonalú kolonizációs programját. Az egyes pártok az általános vitában leszögezték álláspontjukat a szervezet aktuális kérdéseiben és a Jewish Agencyvel szemben

A legtöbb felszólaló erélyes kritikát gyakorolt a mandatórius hatalom Palesztina-politikájáról

(Zürich, aug. 3. Az Uj Kelet tudósítójától). A péntek délelőtti ülést a különböző kongresszusi bizottságok jelenlése töltötte ki. Delután a kongresszus nem tartott ülést. A szombati nap folyamán egyes kongresszusi csoportok tanácskozásai szerepelnek, amelyek döntő kihívást jelentenek az új exekutív megválasztására. Vasárnap csak a bizottságok foglalkoznak a legközelebbi érdekes üléssel. A hétfőn lesz amikor Jichak Grünbaum fogja megtartani referatúráját a galutbeli héber kulturmunka feladatairól és megszervezéséről, amely fölött azonnal meg is kezdik a vitát. A hétfő délelőtti ülést bizottsági jelentések és az azok feletti szavazás fogja berekeszteni.

A különböző kongresszusi bizottságokban szép számmal vannak képviselve a romániai delegátusok is. Adolf Bernhardt, a regáti cionista szervezet és az országos legfelső cionista tanács elnöke a kongresszus egyik alelnöke lett. Berger és Cairsky besszarabiai delegátusokat titkárokká választották meg, míg dr. Fischer József a kongresszus vezetőségében kapott helyet. Az állandó bizottságban dr. Julian Silberbusch, az Agency bizottságában Josef Lehner a politikai bizottságban dr. Weisseiberg s az imigrációs bizottságban Leon Gelman képviselik a romániai cionista szervezetet.

adással szemben. A palesztinai zsidó munkának a sikere az ottani összes zsidó rétegek békés együttműködésén múlik, ez viszont attól függ, hogy kellő megértéssel viseltesse a munkássággal szemben, amelynek ideáljai Palesztinában erőteljesebben kell, hogy érvényre jussanak, mint a diaszporabeli zsidó élet terén. A szocialis élet új formáinak kialakulása mellett Palesztinában, ahol a vallás közvetlenül a népelethöz kapcsolódik és sokkal szorosabb összefüggésben van a nemzeti érzéssel, a galutbeli hitélet megújulása is várható.

A héber nyelv erősíteni fogja a zsidóság belső összetartását és az önálló zsidó kultúra hitát fog képezni a Kelet és Nyugat között. A diaszporabeli antiszemitizmus, habár a Palesztina-munkának nem célja azt megszüntetni, a zsidó produktivitás eleven bizonyítékai által súlyos csapást fog szenvedni. A galutban élő zsidóság feladata az, hogy Palesztinát újabb és újabb odavándorló emberanyaggal állandóan ellássa és ezzel az összes országokban elősegítse a népekkel való megbékélést. Ennek azonban az előfeltétele az, hogy megmaradjanak gerinces és öntudatos zsidóknak.

Ruppin érdekes jelentése a világ zsidóságának pszichikai és materiális helyzetéről

A kongresszuson előterjesztett referátumok közül, amelyekről az általános vita rövid ismertetése során az Uj Kelet már megemlékezett, általános érdeklődést váltott ki dr. Arthur Ruppiné, a kiváló zsidó mezőgazdász munkáinak expozéja, amelyben Palesztinának a zsidó jövő szempontjából való jelentőségével foglalkozott. Az utóbbi 30 évben — állapítja meg Ruppin — a zsidóság helyzete egyrészt lényegesen javult azáltal, hogy jobb anyagi körülmények közé jutott, a jogkorlátozás és elnyomás nagyjából megszűnt, részben a nemzeti kisebbségek védelmében való részvétel által, valamint annak a révén, hogy a Palesztina iránti vágyai megvalósultak. A másik oldalán azonban az asszimiláció veszélye sokkal nagyobb lett, minthogy Kelet Európától eltekintve a világ zsidóságának feltehetően magas kulturájú országokban él. A kiterjedt és vegyes házasságok száma egyre növekedik, ami annál komolyabb veszélyt jelent, minthogy ezt a jelentőséget a születések számának erős visszaesése kíséri. A különböző zsidó intézményeknek legnagyobb erőfeszítése ellenére sem sikerült ezt a folyamatot megállítani, sőt az oroszországi zsidóság összeroppanásával, amely tudvalevőleg a zsidó tradíciók fellegvára volt, az asszimilációs és eltörlési jelenségek a perifériáról a zsidóság szívébe törtek be.

Az asszimiláció egyetlen ellensége a fenyegető asszimiláció feltartóztatásának legjobb ellenmérgje az az ország, amely egybe van forrva a zsidóság történelmével és reaktiválni képes a zsidók alkotó erőt. A cionisták célja az kell legyen, hogy egy bizonyos idő alatt meghatározott számú zsidó családot telepítsenek le Palesztinába. Remélnünk kell, hogy a kibővített Jewish Agency első lépése egy olyan messzebbreható kolonizációs tervet megalkotása lesz, amely eddig hiányzott. A Keren Hajesszód segítségével 20—30 év alatt negyedmillió zsidót lehet a palesztinai mezőgazdaságban letelepíteni. Ennek előfeltétele az, hogy a Keren Kajemet erősebb földvásárlási te-

vékenységet inauráljon és hogy egy külön kolonizációs alapot, vagy kolonizációs bankot kell teremteni. Véget kell vetni annak az állapotnak, hogy a mezőgazdasági kolonizáció háttérbe szoruljon a többi ugynevezett elkerülhetetlen ki-

Erőteljesebb ideológiai propagandát inaurál a Világszervezet

Ruppin után tartotta meg hatalmas expozéját Chaim Weizmann, amelyet az Uj Kelet már ismertetett hasonlóképpen közöltük Félix Rosenbluth jelentését a Jewish Agency alkotmányáról, amelyvel szoros összefüggésben van dr. S. Brodetsky professzornak a cionista szervezet jövőbeli feladatairól tartott referátuma.

Brodetsky professzor, aki az Exekutive politikai osztályának vezetője, ebben a jelentésében azokat a szervezeti és propagandisztikus feladatokat vázolta, amelyek a Jewish Agency kibővítése után még fokozottabb aktivitást követelnek a cionista szervezettől. Ennek megfelelően az Exekutive elhatározta, hogy a cionista propaganda részére külön ügyosztályt létesít, amelyben igen jelentős helyet fog elfoglalni a hebraizációs munka. Ennek a nemzeti propagandának a legfontosabb célja az kell legyen, hogy a zsidó ifjúságot előkészítse nemcsak arra, hogy Palesztinánál hanem elsősorban Palesztinában tudjon dolgozni. Az ideológiai propaganda sikerének érdekében az exekutive javasolja

hogy a kongresszus a világ legkiválóbb nyelve zsidó vezetőjéből egy állandó bizottságot létesítsen, amely tanácsadóként fog az exekutive mellett működni.

A Mizrahi minden erejéből megvédi jogait

Ezeket a jelentéseket vette tárgyalás alá a kongresszus a három napig tartó általános vita során. Az első felszólaló rabbi Meir Berlin, a Mizrahi elnöke volt, aki Weizmann expozéjának azon kitételeiből indult ki, hogy Palesztinában nem minden van úgy, ahogy lennie kellene. Serelemzi a kormány álláspontját a közoktatásügy támogatása terén. A Mizrahi is mindenkor követelte az ország gazdasági felépítését és a zsidó többséget, ezen felül azonban arra is törekszik, hogy a zsidó szellem, amely nem ismer különválasztást a vallás és a profán élet között, ismét feltámadjon. A Mizrahi iskolák autonómiáját fenn kell tartani és ha az Exekutive azt nem fogja megvédeni, minden politikai figyelem mellett is kénytelen lesz teljes erejéből a Mizrahi azt megvédeni. Az

Nincs jobb

a valódi

DIANA

sósorszesznél,

mert nem sikerült még hozzá hasonló jószágú sósorszeszt gyártani. Hűsít, üdít, frissít, fájdalmat csillapít, betegséget megelőz, erőt, egészséget ad. Bevásárlásnál ügyeljünk arra, hogy a valódi DIANA sósorszesz csakis ezzel a névvel ellátott, lepecsételt palackban kapható.

Agency kérdésében a Mizrachinak az az álláspontja, hogy minden körülmények között meg kell őrizni a cionista szervezet egységét és vigyázni kell arra, hogy a nemzeti alapokat ne játszásk ki egymás ellen.

A palesztinai munkásság az Agency mellett foglalt állást

Arlosoroff, aki a Hitachudt nevében szólalt fel, elismeri a jelenlegi exekutív teljesítményeit, de azt a bizalmi krízist, amely a munkásképviseleknek a vezetőségéből történt kizárásával állott be, nem sikerült eloszlatnia. Eppen azok a részleteredmények, amiket az Exekutive a Palesztina-politika terén elért, mutatják legjobban, hogy szisztematikus munkával milyen tevékenységet lehetett volna kifejtetni a politikai munka minden terén. Erélyes akciók követel az üldözött oroszországi cionisták érdekében, ahol ki kellene használni az angol orosz diplomáciai viszony felvételére irányuló hangulatot. Helyesli Weizmann követelését a külpolitikai figyelem tekintetében és elítéli a közel múltban tapasztalt szeparatizmus törekvéseit ezen a téren. A palesztinai munkásság az Agency mellett foglalt állást, mert abból a Palesztina-építés nagy organizmusa alakulhat ki.

A Pole Cion számonkéri a munkások visszavándorlását

Kaplansky, a Poale Cion nevében szólott hozzá a jelentésekhez. Kijelenti, hogy a munkanélküliséget maga a munkásság likvidálta a palesztinai Exekutive és a kormány ellen folytatott harcával. Szeméremre veti a palesztinai Exekutive, hogy passzívan viselkedett a zsidó munkásság visszavándorlásával szemben és hogy nem tartotta fenn a telepésekkel a szükséges kontaktust. A most kormányrajutott angol Labour Partytól várja a palesztinai munkásság hogy az országban új gazdasági politika fog kezdődni, mindenekelőtt pedig azt, hogy az eddignél több zsidó munkást fognak alkalmazni a közmunkáknál, kedvezőbb bérviszonyok mellett, remélik továbbá az állami földek igazságos elosztását és egy igazságosabb adópolitika inaurálását. A külpolitikai figyelemre való minden appelálás ellenére a Poale Cion nem adhatja fel az angol munkáspárttal fennálló kapcsolatát, minthogy az most kormányra jutott.

Málnási Mária-forrás

Természetes alkalikus sógyógyvíz. A legjobb nyálkaoldó gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. — Mindentűt kapható!

Kutkezelőség: **Brassó. Főlerakat: Bognár & Szántó Rt.**
Cluj-Kolozsvár. — Telefonszám: 72

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyáruháza CLUJ.

- I m. szerb vászon — — — — — Lei 25.—
- I m. opalín minden színben — — — — — " 29.—
- I m. fehérnemű vászon — — — — — " 29.—

Saison utáni árak:

- I m. mintás crepp pongyolára — — — — — Lei 39.—
- I m. mosó delain Cosmanos — — — — — " 39.—
- I m. 100 cm. szövét ruhára — — — — — " 88.—
- I m. mintás grenadin — — — — — Lei 68.—
- I m. zephir ingekre — — — — — " 39.—
- I m. crepp pastel színekben — — — — — " 29.—

Kérem kirakataim megtekinteni!

Vasárnap
He
Szatmár
A szatmár
Szatmárról
bat este a
szatmári H
porttal és a
básu Herzl
ház előtt G
letes prolog
Borgida Jó
totta meg n
lékbeszédét,
váltott ki L
hatással ér
mim-t, ma
valókórus
dalait adta
pontja Fek
valata volt.
Ifjerdja cí
drámai erő
ben Ben A
című kétfel
rab főszere
bárvlatos
tást nyújtó
vira is. Ki
Herskovits
József, Gros
A műkedve
kedő, nívós
vel ért vég
Herzl-ün
kedelmi Csó
emlékünne
cionisták ju
csarnok dis
mal mélység
dr. Herzl T
Nussbaum
Szövetség he
ságának eln
szünetélyt,
szavakkal e
Wirtelmi n
ra, hogy H
már a zsidó
nem adatott
Főzsa Iré
Leitner Zolt
nagyságáról
Ráth Efraim
német nyelv
det mondott
kemény sza
zsidóságot a
Herzl-ünne
remben kell
amikor a vi
mokban, gyá
il tartják H
évfordulóját.
Az ünnepe
volt a Baris
Mér alkántó
Zachmim r
hangjai mell
sikerült em
Kén
sal
accu
minden erő
nokbar
le
Ullman
vegyszer imp
HIF
HOT
ujonnan m
Buzesti 3.
Néhány pe
Száznyolc
forttal. Köz
viz minden
telefon az
Nagyon m
százalék ra
K
A MARNÁ

Herzl-ünnepélyek Szatmáron és Nagyváradon

A szatmári Barisszia emlékünnepélye. Szatmárról jelentik: Mult hó 25. óra, szombati este a városi Nottara-színházban a szatmári Barisszia, a cionista helyi csoporttal és az Avivával karöltve nagyszabású Herzl-ünnepélyt rendezett. A zsufolt ház előtt Grosz Péter nyitotta meg lendületes prólógussal az ünnepélyt. Majd dr. Jorgida József, a helyi csoport elnöke tartotta meg magasszónyás ünnepi emlékbeszédét, amely rendkívül mély hatást váltott ki Lkwy Henrik főkantort megrázó hatással énekelte el az El mole Rachamint, majd pedig a kítűnő somér szavalókórus Giszkalaynak: Pogány Hiób dalaát adta elő. A műsor kiemelkedő pontja Fekete Mihály színigazgató szavalata volt, aki Giszkalaynak: Messias Heroldja című versét szavalta el megrázó drámai erővel. A műsor második részében Ben Aminak: Herzl párisi éjszakája című kétfelvonalos került sorra. A darab főszerepét Klein Sándor játszotta, bámulatos tehetséggel. De kítűnő alakítást nyújtottak Roth Böske, Feizman Elvira is. Kisebb szerepekben jók voltak: Herskovits Lajos, Márkus Sándor, Glück József, Grosz Benó és Hoffmann Sándor. A működvelő keretektől messze kiemelkedő, nívós műsor a Hatikva előadásával ért véget.

Herzl-ünnepély a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban. Jól sikerült Herzl-ünnepélyt rendeztek a nagyváradi cionisták július hó 28-án a kereskedelmi csarnok dísztermében, amely alkalmával mélyességek kegyelttel emlékeztek meg dr. Herzl Tivadarról 25-ik évfordulójáról.

Nussbaum Sámuel a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja végrehajtóbizottságának elnöke nyitotta meg az emlékünnepélyt, amely alkalmával meghatározó szavakkal emlékeztek meg Herzl Tivadar történelmi nagyságáról. Rámutatott arra, hogy Herzl álma tetést öltött. Épül már a zsidó ország, de a nagy próféta nem adatott meg, hogy ezt megélhesse.

Bossa Irenke igen szép verset szavalt. Leitner Zoltán Herzl Tivadar történelmi nagyságáról tartott lendületes beszédet, Ráth Efraim héber nyelven kezdett, majd nemt nyelven folytatott lelkesítő beszédet mondott a cionista ifjúsághoz, majd kemény szavakkal osztozta Nagyvárad zsidóságát abból az alkalmából, hogy a Herzl-ünnepélyt még ma is fizetett tenniben kell Nagyváradon megünnepelni, amikor a világ különböző tájain templomokban, gyászistentiszteletek keretében tartják Herzl halálának huszonötödik évfordulóját.

Az ünnepély egyik kiemelkedő száma volt a Barisszia szavaló kórusa Hirsch Mór alkántor szívbemarkoló El mole Rachamin recitálása után a Hatikva hangjai mellett oszlott széljel az igen jól sikerült emlékünnepély.

Kénsav, sósav, salétromsav, accumulator sav
minden erősségben, vagonfételben és ballonokban, gyári lerakatunkban, legolcsóbban kapható!

Ullmann József és Fia
vegyszer import Oradea. — Telefon: 6-77.

HIRDETMÉNY.
HOTEL MARNA
ujjonnan megnyitott Bukarestben, Str. Buzesti 3. és Cal, Grivița 80. sarok.
Néhány percnnyire a vasútállomástól. Száznyolc szoba, legmodernebb komforttal. Központi fűtés, hideg és meleg víz minden szobában. Lift, fürdő és telefon az utazó urak rendelkezésére. Nagyon mérsékelt árak. Utazók 25 százalék rabattot kapnak a tarifa után.
Kiváló tisztelettel:
A MARNA-szálloda igazgatója.

Tömegesen akarja kiutasítani az Idegen állampolgárságu munkásokat a munkaügyi miniszter

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. Az Uj Kelet tud.) A munkaügyi miniszter elhatározta, hogy a munkanélküliség enyhítése érdekében az illetéktelenül itt tartózkodó és nem nélkülözhetetlen munkásokat kiutasítja az országból. A hosz-

szabb ideje az országban tartózkodó külföldi munkásokat, akik már ott honteremtettek maguknak és bizonyítják, hogy yaz állam produktív munkásai, nem fogják kiutasítani, sőt mentesíteni fog-

ják a további idegenellenőrzés alól 18 városban működnek a revíziós bizottságok, amelyek augusztus 15-ig fejezik be munkájukat és döntenek a kiutasítások ügyében.

Moreniban megint felrobbant az égő szonda alatt egy alagut

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt éjszaka Moreniban újabb robbanás történt. Tudvalevő, hogy a két alagut egyike a minapi robbanás következtében beomlott. A ke-

ltetkezett mérges gázok azóta is állandóan veszélyeztetik a közelében tartózkodást. Tegnap éjjel azután az eddig épen maradt alagutban történt robbanás, a gázok tüze robbantak az égő

szonda szikráitól, úgyhogy most nemcsak a szonda ég, hanem a két alagut is. Az oltási munkálatok a rettenetes hőség miatt a legnagyobb nehézségekbe ütköznek.

Az orosz sajtó beismeri, hogy Oroszország elszámította magát a világforradalommal

Romániában szabadláb helyezették az augusztus elseje alkalmából letartóztatott kommunista vezetéseket

(Berlin, aug. 3. Az Uj Kelet tudósítója.) Európa különböző országaiból bejutott jelentésekből ma már teljes bizonyossággal megállapítható, hogy az augusztus elsejei kommunistakísérletet tökéletes csődöt arattak az egész világon.

A kommunista szervezetek egyetlen metropolisban sem voltak képesek rendezést produkálni és az augusztus elsejei forradalmi tüntetések helyett ilyenformán a kommunista szervezetek teljes letörését hozta magával.

Moszkvai jelentés szerint a szovjetsajtó keserű csalódással kommentálja az augusztus elsejére hirdetett akciók sikerlenségét és ebben a kommunista vezeték tekintélycsökkenésének kétségtelen jelét állapítja meg.

A japok elégedetlenkedve fogadják a balsikert és hangsúlyozzák egyes vezetői

tevedését, akik hónapokon át azt hirdették, hogy az európai országok legelőbbje már nagyon is megérett a forradalomra s csak egy szikra kell, hogy a túlfűtött forradalmi atmoszféra lángra lobbanjon.

Bukarest, aug. 3. A kormány, amint azt már jelentettük, tegnap foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy mi történjék az augusztus elseje alkalmából letartóztatott kommunistavezetőkkel. A megbeszélésen úgy határoztak, hogy mindazokat a letar-

tóztatottakat, akik óvatossági rendszámból vettek őrizetbe, szabadon bocsátják. Letartóztatásban csak azok maradnak, akiket tüntetésen tetten értek.

A bukaresti rendeletnek megfelelően Kolozsváron is szabadonbocsátották azokat, akiket augusztus elseje alkalmából őrizetbe vettek. Csúpan Nagy Géza és Lévy István maradtak letartóztatásban, akiket manifesztumok terjesztésével vádolnak.

'ROYAL' amerikai írógép legújabb modelljei szenzációcsak

Mielőtt írógépet vásárolna, saját érdekében feltétlenül kérje ezen gép vételkényeszer nélküli bemutatását. — **Royal nagy gép 92 betűvel. Royal Portable 88 betűvel.** Minden nagyobb városban képviselve. Vezérképviselő: **Goldstein, Oradea, Str. Avram Jancu 5. Telefon 9-97. szám.**

Leégett a kolozsvári „Venus“ fésűgyár

Rövidzárlat következtében tüzvész martalékává vált az ország egyik legnagyobb fésűgyára

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. Az Uj Kelet tud.) Ma délután félhárom órakor könnyen végzetessé válható tüzvész emésztette el a kolozsvári „Venus“ fésűgyár műhelyeit. A Pap-ucca 53. szám alatt lévő gyárüzem, mely Romániának egyik legnagyobb fésűgyára, rövidzárlat következtében lett a lángok martalékává, melyek a tüzoltóság gyors közbelépésére csak különös szerencsével folytán nem lepték el a gyár udvarán épült hatalmas raktárhelyiségeket is. Félháromkor, a gyár egyik belső műhelyében tört ki a tűz. A helyiségben nagy mennyiségű félíg készáru volt felhalmozva, mely azonnal tüzet fogott. A könnyen gyuló celluloid égése azonnal áterjedt a közvetlen szomszédságban lévő raktárhelyiségbe, ahol a gyár e heti munkájának kész eredménye volt ládákkban felhalmozva. A tűz egy pillanat alatt elborította a raktárt és hatalmas robbanással a teljes k-szletet megsemmisítette. A robbanás ereje a fölhöz sujtotta a gyár tüzvezetőjét, Stark Józsefet, aki a szombat délutáni munkaszüneti időben néhány munkásnóval tartózkodott a gyárhelyiségben. Stark, aki a tűz kitörése pillanatában is megőrizve lélekjelenlétét, egyedül fogott hozzá a mentési munkálatokhoz, könnyebb égési sebek árán, könnyen szabadult a katasztrófából.

tüzoltóság kivonult, az épület már lángokban állott. Az egész tüzeset huszperc alatt mult el, amely azonban eléggő volt ahhoz, hogy milliók károkat okozzon a vállalatnak. A gyár teljes belső berendezése megsemmisült és a félíg kész, valamint az elszállításra váró

kész áru elpusztulása hatalmas károkat okoztak a gyárnak, ez azonban biztosítás útján nagyrésztben megtérül. A rendőrség részéről Vertan kapitány vezeti a tüzeset nyomozását. A gyár leégésével nyolevan munkás maradt munka nélkül.

A vevőt megbecsüljük Pénzéért értéket kap!

Alanti árak igazolják cégem szoliditását!

Mosó delén	Léi	35.-
Cosmanosi mosó delének óriási választékban	"	39.-
Etamin	"	52.-
Dupla széles svájci és francia mintás grenadinok	"	78.-
Crépe de chine különböző mintákban és színekben	"	390.-
Georgettek gyönyörű mintákban	"	390.-
Gyapju delének remek mintákban	"	155.-

Kérjen mintákat!

Kérjen mintákat!

BIRÓ

női divatháza
Cluj, Calea Regele Ferdinand 11/a.

Régi, de jó a Höfer gyermekhintőpor, krém és szappan.

Értesítés!

Megnyílt Bucurestiben, a főváros központjában a

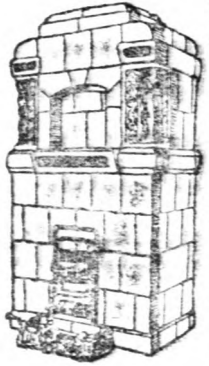
„Kotel Venetia“

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel

„Venetia-szálloda“ vezetősége MOISESCU tulajdonos.

LEGUJABB MODELLEK!

Figyelem!!

Baranyai György

alsótömési cserépkályha gyárának lerakata és központi irodája Brassó,

Vasut-utca 58. szám, a vámmal szemben. Legszébb kivitel! Gyári árak!

Nagyváradon teljes ellátásra elfogad iskoláslányt, fiút, vagy hivatalnoknőt

fürdőszoba- és onykorahasználattal, balkonos, utcai szobába izr. uricsalád. Cim: Özv. Berger Antainé Oradea, Str. Cantemir 42., I.

Saját magának és nejeinek életfogytiglani nyugdíjat biztosít, ha beiratkozik a

Munkások Rokokant-egyletében

Beiratkozni lehet: Cluj, Str. Memorandului 23. (volt Unió-utca) minden hó elsőjé és 15-ét követő vasárnapon délután 2-4-ig, minden a gyóbb helyen, ahol fiokjaink vannak és a központban: Timisoara III., Bulev. Carol 10. sz.

Fizetésektelelenségeket gyorsan egyeztet

Hirsch Dávid

Brasov, Str. Portii (Kapu-u.) 31. Megbízhatóságáról 33 év óta előnyösen ismert. — Iparigazolványos kereskedelmi ügynök.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejjért kapható az Uj Kelet könyvosztályában

A világ első íróit és legujabb műveit ismerteti az az illusztrált könyvecské, amelyet küld Lepage Önnel, ha azonnal ir érte.

A máramrosszigeti ügyesség szabadlábba helyezte Pop komiszár feleségét

Ujra bonyolódik a máramrosszigeti postarablás misztériuma

(Cluj-Kolozsvár, aug. 3. Az Uj Kelet iudósilójától). A máramrosszigeti postafosztogatás újabb fordulatáról már tegnapi számunkban beszámoltunk. A máramrosszigeti hatóságok a letartóztatott Pop Sándornét, a szatmári rendőrkapitány feleségét, valamint annak Pop Sándor nevű sófőjét letartóztatásuk után Szigeten kihallgatták. Tegnapi még a körülmények abszolút terhelen szoláltak Popné ellen. Bárhacianu szatmári ügyész előtt tanuságtételre jelentkezett egy sziguranca főtisztviselő, aki határozatlan állította, hogy Popné a fatális éjszakán Szigeten látta autójával. Hogy az a nő, akit ő látott, azonos a szatmári rendőrkapitány feleségével, ahhoz a tanu szerint kétség sem férhet, mert Popné neki személyes régi ismerőse és teljesen kizárt dolognak tartja, hogy valakivel összetévesztette volna. Popné ebből szót elől eltekintve az a körülmény is, hogy autójában egy bukaresti autósámajbést találtak, amelynek eredetere vonatkozólag semmiféle felvilágosítást adni nem tudott. Pop Sándornét tehát a tegnapi nap folyamán letartóztatásba helyezték és bármennyire is hihetetlenül hangzott, a letartóztatást elrendelő végzés után a közvéleménynek is akceptálnia kellett azt, hogy Pop Sándorné szatmári uriaszony, egy aktív rendőrkapitány felesége és szatmári fogász egy rablóbandának a vezere. Ma azonban történt valami ami arra kényszerít bennünket, hogy mégis csak rekapituláljuk kissé ezt a fantasztikus tünügyet.

Pop Sándornét ugyanis a tegnapi nap folyamán ismét szabadlábba helyezték, mivel a marosvásárhelyi Transilvania szálloda bejelentőkönyvével beigazolást nyert, hogy Popné azon az éjszakán, amikor Máramarosszigeten a postát kifosztották, a marosvásárhelyi Transilvania szállodában aludta mit sem sejtő nyugodt álmát.

Pop Sándorné tehát alibit igazolt. És alibit igazolt annak ellenére, hogy állítólag akadtak szemtanúi annak hogy a fatális napon Máramarosszigeten tartózkodott. A magunk részéről mi már két nappal ezelőtt a bukaresti Cuvántul híradása és dr. Giurgiu János. Popné védőügyvédjének nyilatkozata alapján rávilágítottunk ennek a bünügynek a másik oldalára, és azon gyannak adtuk ki fejtezt, hogy

Popné egy szerelmi hajszu áldozata lett.

Mert bármennyire is hozzá vagyunk szokva a romániai bünügy krónikák nap nap után megújuló, első pillanában fantasztikusnak ható szenzációihoz, azt azonban mégis csak neheziten hittük volna el, hogy egy köismert uriaszony, akinek a férje még hozzá magasállásu rendőrségi tisztviselő, egy rablóbanda vezére lehessen. De a tények is ez ellen a feltevés ellen szólnak, mert mi is történt.

Pop Sándor, a meggyanusított asszony férje pár évvel ezelőtt egyik Szatmár környékheli községben szolgabírói tisztséget töltött be. Megismerkelett Ghisoiu szatmári rendőrigazgatóval, aki párhavi ismeretség után Popot „barátságából” heprotezsálja a szatmári rendőrséghez. Később azonban ez a barátság odafejlődik, hogy Ghisoiu szerelmi ajánlatokkal halmozza el barátja feleségét. Popné feláhorodva utasította vissza ezeket az ajánlatokat s erre rövidesen Ghisoiu rendőrigazgató és Popné között egy egészen elmérgesedett helyzet teremtődött. Ugyanaz a Ghisoiu egészen rövid idő múlva már mint a könyörtelen igazságszolgáltatás

kiméletlenül lesújtó keze áll szemben ebből szeretőivel s nem kevesebbel vádolja, mint hogy Nagybanján ő rabolta ki egy Heiskovits nevű kereskedő üzletét. Egy éjszaka nevére tü fiatalember feljelentést ícsz ugyanakkor saját maga ellen a Heiskovits-féle üzletfosztogatási ügyben. Je ugyanakkor fejlelenti, hogy Popné segédkezett neki küntettének elkötetésében. Popné akkor is letartóztatott és rövidesen ebben az ügyben is szenzációs fordulatok állottak be. Popné alibit bizonyít. Anca viszont levallotta, hogy terhelő vallomását Ghisoiu felbujtására tette meg aki avval biztatta, hogy rekompenzációként felveszi a szatmári rendőrség kötekebe. Popné helyzete tehát mindennél faysesebben tisztázódott. Ez azonban sovánny elégtelet volt a meghurult asszony részére, aki lkeseredésében öngyilkossággal kísérelt meg és a Szamosba vetette magát. Kimentették. Az asszony azonban még mindig nem érzi magát biztonságban. Rejtőgött Ghisoiuól, akinek hosszavágya még mindig kiélegetetlen maradt Bukarestbe megy és leadja esetét a bukaresti Cuvántulnak, amely a legkíméletlenebb hangnemben követeli az el-elemedett

Mosogató legények alkalmazták a Zeppelinen a potyutast

A Zeppelin kedvező időjárásban halad Amerika felé

Friedrichshafen, augusztus 3. Gibraltar jelentés szerint a Graf Zeppelin ma iajnali három óraker elérte Gibraltárt és megeközlte a nyílt ocean feletti repülést. A délelött folyamán Gibraltárban szikratáviró jelentést fogtak fel a Graf Zeppelin rádióállomásától, melyben közölték, hogy az idő az ocean felett napsütéses, de az állandó ellenszelekkkel továbbra is küzdeni kell. Reggel nyole óraker Hamburgban elfogott radiógram szerint Eckener azt közölte, hogy a léghajó erős északi szélben folytatja útját Gibraltár és az Azori szigetek közötti vonalon. Helyzete a szikratávirat leadásakor északi szélesség 26 és nyugati hosszúság 10 foka volt. Az idő tiszta, felhőtlen. A hőmérséklet 18 fok. Látási viszonyok jók, látó távolság 20 kilométer. Newyorki kábeltávirat este azt közölte, hogy az amerikai meteorológiai intézetekhez beérkezett jelentések szerint az amerikai patroktól mintegy hat-nyolekszáz kilométeres távolságban viharzóna van kialakulóban s mivel nem tartják valószínűnek, hogy a léghajó a vihart teljesen kikerülheti, ékezését Amerikában Lakehurstbe csak vasárnap a késő délutáni órákra várják. A Graf Zeppelin mostani újabb amerikai újjával kapcsol-

Ujra azonnali elmozdítását. Es itt kapcsolódik bele Popné életébe a máramrosszigeti postarablás. A Cuvántul említtett cikkétől legfeljebb annyi idő lehetett el, amennyi szükséges ahhoz, hogy a lap Bukarestből Szatmárig megtegye az utat és már mit is a sürgöny Bukarestbe, hogy Popné le kell tartóztatni, mert ő a máramrosszigeti postalopásnak a végrehajtója. És tekintettel arra, hogy Popné már elindult Bukarestből ismét a szatmári rendőrségre vár az a vagy feladat, hogy reu. 3/bragazott Popné elfogatásával gyarapítsa. Ha Popné történetesen nem szállt volna meg a Transsylvania szállodában Marosvásárhelyen, akkor talán nem sikerült volna alibit bizonyítani. Tehát szerencsésje volts ma már ismét szabadlábba gondolkozhatik afelett, hogy milyen hajórokgig mehet ez a hivatalos szadizmus, ahogy a Cuvántul fejezi ki magát. A amgunk részéről ebből az alkalomból azonban okvetlenül szükségesnek tartjuk egy pár kérdésnek a tisztázását. Nagyon kíváncsiak vagyunk arra egyrészt, hogy hogy hogyan lehetséges az, hogy Popné egyidőben Szigeten lássák kétségeit kizáróan sőtalmi és ugyanakkor a marosvásárhelyi Transylvániában héréljen szobát. Kíváncsiak vagyunk továbbra is, hogy itt Romániában tényleg hiütellenül lehet-e valakire rábógni azt, hogy itt rablóvezér és bandita és hogy lehetne ilyen felelőtlenül exisztenciákat tönkretenni és embereket az öngyilkosságra kergetni.

latban a léghajóművek közbeesátott a léghajó rádióállomásának az első amerikai uton vezetett teljesítménye adatait. Eszerint a szikratáviró 180 órajatt 12 ezer szót adott le, hatere vejt fel és ezeken felül még van a meteorológiai jelentések harmánczres szomennysége. A szakértők ebből megállapíthatják, hogy a rádió teljesítménye háromszor nagyobb mint a egnagyobb oceanjáró gőzös táviró állomásáé. A Graf Zeppelin a mostani ultra rövid hullámú leadót s vitt magával Friedrichshafenben a rövidhullámú ma egyetlen szikratávirót sem fogtak fel, de ezzel azzal magyarázzák, hogy a léghajó antennája időjárásjelentések vételével van elfoglalva, de másrészt az antennát egyk ran le is kell vonni, hogy gázkieresztés seknel a robbanás esetleges veszélye elkerülhető legyen. Újabb jelentések szernt az ut szóp, az üdől teik, az utasok bridgeznek. A potyutast Eckener a léghajó konyhájában alkalmazta, ahol a mosogatóstan segítkeztek. Nevét még mintig nem tudják. A szikratávirat helyzetjelentésből azt állapították meg, hogy azt épen akkor adták le, amikor a Zeppelin Sao Tao Mineai sziget kikötővárosa, Ponta del Gada felé lett elrepült.

Legujabb Wallace-könyvek

Sötét ember — — — — — ára 240.— lej
Borzalmak kastélya — — — — — „ 136.—
A hét lakattal lezárt ajtó — — — — — „ 136.—
A smaragd nyaklánc — — — — — „ 136.—
A réműletes arc — — — — — „ 221.—
A sárga kigyó — — — — — „ 136.—
A bandita — — — — — „ 123.—

Lehetetlen szabadulni Wallace legújabb regényeinek hatásától. — Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Vasárnap
Az Uj Kelet zsidó...
Főszerkesztő Felelős szerkesztő Bukaresti sz. Lipsc...
Az Uj Kelet forrás
— A Br...
Egy német hosszú idő...
A hajó egy...
lini Telefu...
«Debz»...
rendezt be...
főforgalom...
normális T...
az antenna...
hossz 500—
van 700 W...
13—105, ny...
hidal a A...
fremben n...
dó van kb...
lámhossza...
mos közpon...
talékul mé...
hajón, ame...
tortelep ad...
zése hét ve...
első gyors...
kettő pedg...
ja el. Egy...
teres hull...
S. jleket...
120—25000...
vevő részér...
egy részé...
amelyek 170...
másik része...
van kijszit...
a Bremenen...
Telefunken...
tét mindig...
látja el a m...
Rapid...
mccetjegy...
augusztus 1-...
pal előre is...
féle mor...
Piata Ueiri...
ott kiből...
— Titokz...
német váro...
Dr. Strauss...
mérénytelen...
tár ellen is...
el. Orasz...
lyeztek el a...
állították az...
az épületet...
egy feres lá...
szerkezet ne...
a pokolgyép...
körében pár...
Vérs...
étv...
legyengült és...
saját...
dr. F...
Ferrol...
mert ez meg...
let gszektől...
de-ét, kitud...
sodik és suly...
szer. Rendkiv...
nem okoz ne...
kurára 6 a veg...
tán utánvétel...
szertárab...
hat füveg rende...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bekarcsi szerkesztőség: Hátszegi Ernő, Str. Lipscani 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomát csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A Bremen szikraáviró-állomása.
 Egy német hajóadás: a Bremen gőzös, hosszú idő óta először szelte át az óceánt. A hajó egész szikraberendezését a berlini Telefunken Társaság készítette és a „Debüts” német drótnélküli társaság rendezte be és hozta üzembe. Hogy a főforgalom lebonyolítható legyen, egy normális Telefunken esőküldő épült rajta az antennatölgységű 3 kw., a hullámhossz 500-8000. Rövidhullámküldője is van 700 W teljesítménnyel, hullámhossza 18-105 úgy hogy igen nagy távolságokat hídal át. A közeli forgalomra a fősíkra framben még egy hangmódosító esőküldő is van kb. 250 Watt teljesítménnyel, hullámhossza 175. 6000-8000 m. Az elektromos központ esetleges zavara esetére tartalékul még egy hangszikraküldő van a hajón, amelynek áramát egy akkumulátor telepele adja. A Bremen felvevőberendezése hét vevőből áll, amelyek közül az első gyors táviratok felvételére szolgál, kettő pedig a rövidhullámforgalmat látja el. Egy készülék állandóan 600 méteres hullámra van beállítva, hogy S. O. S. jelét forjon fel. A többi készülék az ismert Telefunken háromkörű 120-25000 m. hullámhosszal. A küldő és vevő részére szülő hatalmas antennasor egy részét két olyan árboc között van, amelyek 170 méterre vannak egymástól, másik része a gőzös két kéménye között van elhelyezve. Magától értetődő, hogy a Bremenben is, mint sok más hajón, egy Telefunken készülék által a hajó helyzete mindig meghatározható. Hét tiszt látja el a mestermű szolgáltatást.

Rapid vonatokhoz

monetjegy, a számozott ülőhelyel együtt, augusztus 1-től kezdve kapható, sőt 10 nappal előre is megváltható a Dr. Mezei-féle monetjegyirodában Cluj, Pieta Unirii (Főter) 1. Város háza. Ugyanott külföldi vasúti jegyek 60 napi érvényűvel kaphatók.

Titokzatos bombamerényletek egy német városban, Lüneburgból jelentik: Dr. Strauss ügyvéd háza elleni bombamerényleten kívül az itteni betegpénztár ellen is bombamerényletet követtek el. Országrészre eljuttatott bombát helyeztek el a pincében és éjjel egy órára állították azt be. A pokolgépet, amely az épületet a levegőbe akarták röpíteni, egy fűrészláda alatt rejtették meg. Az országrész nem működött pontosan és így a pokolgép nem robbant fel. A lakosság körében pánik hangulat uralkodik.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan,

legyengült és állandó fejfájásban szenvedők, saját érdekükben használják a

dr. FÖLDES-féle Ferrol Vastáplikör-t

mert ez megzabardítja az embert a felsorolt betegségek, elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő, a test megerősödik és súlyban gyarapodik. A legjobb hízató szer. Rendkívül kellemes ízű és a legjobb ízű nem okoz nehézséget. Egy üveg ára 95 lej. Egy literre 6 üveg szükséges. Megrendelhető postán utánvétellel dr. FÖLDES gyógy-szertárától Arad, Strada Eminescu 21. Hat üveg rendelésénél postai díj nem lesz számítva

Százikéért

Vegyen zsidó kórház-sorsjegyet!

A Kolozsvári Zsidó Kórház Egyesület sorsjátéka

Főnyeremény 1,000.000 lei készpénz.

2166 nyeremény 2,700.000 lei készpénzben.

Egy sorsjegy 100 lei.

Automobilos banditák kifosztották egy bank robogó páncélautóját. New-yorkból jelentik: New-Orleans legforgalmasabb üzleti negyedében az automobilos banditák párját ritkító vakmerőséggel hajtották végre egy nagyarányu rablást. A Hibernia bank páncélautója 42,600 dollárt akart egy másik bankba szállítani. Alig hagyta el a páncélautó a bank épületét, amikor egy hatalmas turautó simult melléje az utcán. A tura autónak hat ütasa volt. Ezek egyike a robogó autóból ugrott a páncélautóra, egy ökölcsapással a kövezetre dobta a páncélautó fegyveres őrt, majd revolverrel arra kényszerítette a páncélautó

soffőrt, hogy tovább robbogjon. Ez alatt a turakocsi állandóan közvetlenül a páncélautó mellett haladt. Közben a turakocsiból még két bandita ugrott át a páncélautóba és kötegenként szórta át a bankjegyeket a turakocsira. Mikor már az egész pénz a turakocsiban volt, a banditák leugrottak a páncélautóról, revolverlővésekkel kilyukasztották a páncélautó benzintartályát és vad sebességgel továbbrobogtak. Mindez néhány pillanatig tartott és mire a meglepett járókelők felocsudhattak volna, már sikerült tovarobogniok. A vakmerő banditákat nagy eréllyel nyomozzák.

Kilenc hollandus autókatasztrófiája Németországban. Hamburgból jelentik: Brandstätt közelében borzalmas autókatasztrófa történt. Egy autóbussz, melyben kilenc hollandus ült, egy utkanyarodónál nekiment egy fának és felborult. Az autóban ülők közül kettőn szörnyet haltak, hatan pedig életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

Mégis legjobb a „MIRA” légyfógó.

A Haggibbor nyári mulatsága ma délután 5 órakor kezdődik az Ujságró-klub kertjében. Először a gyermekek mulatsága zajlik le, amelynek kiemelkedő eseményei lesznek dr. Hamburgé mesészámát, a törpeszínház vendégszereplése, gyermekkabaré, tánc és szépségversenyek. A felnőttek szórakozását a tornászok szereplése vezeti be, majd megkezdődik a tánc, amely sohasem fog szünetelni. A cigányzenekart hangerősítővel ellátott gramofonzenére fogja változtatni. Minden remény megvan ahhoz, hogy egy a gyermekmulatság, mint a feltehetően szórakozása még feljül is mulja majd a Haggibbor mulatságainak megszokott sikerét, amit az egyesület teljes mértékben meg is érdemel. A mulatságra külön meghívókat nem bocsátottak ki és azon mindenki szívesen látunk. Az ünnepélyt kedvezőtlen időjárás esetén is feltétlenül megtartják.

Talált tárgyak. A kolozsvári rendőrség közli, hogy a központi rendőrséghez a napokban egy cca 5000 lej értékű arany karkötőt szolgáltatott be. Igazolt tulajdonosa ugyanott átvetheti.

Kinos incidens báró Szentkeresztly Béla képviselő és dr. Pildner Károly (ab labiro között). Bezárták a parlamentet és mekezdődött a deputátok mellverdesése: Bethlen István érletlennek találja a magyar népet a demokráciára; A Banca Commerciala Romana bukása; Indigó nyeresége és legéese Pesten; Ugron András beszédét illetve hoz Váshelyre — és még sok más egyszerű irással van tele az Erdélyi Futár friss száma. Az Erdélyi Futár, Szogyényi Kiss Endre kiadó lapja, mindent kapható, ára 15 L.

Budapestre és vissza
vagy bármely határállomásra féláru vizum, féláru vasuti jegy augusztus 1-től a Dr. MEZEI-féle menetjegyjárási Cluj, Piața Unirii (Főter) 1. szám. Városháza.

Ischiásnál egy pohár természetes „Perene József” keserűvíz reggel éhgyomorra véve biztosan előmozdítja a gyomor és a belek működését s ennek következtében csakhamar a megkönnyebbülés jóleső érzése tölti el a beteget. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a vese felé irányuló véráramlásnál, valamint aranyérnél és prosztatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Bicsad fürdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaktekintélyektől ajánlva a gyomor, bél, gége hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. bajoknál. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénasavas fürdők, hidegvíz gyógyfürdő és inhalatórium. Strandfürdő. Állandó fürdőorvos. Napi pensió 240 lejtől. Diétás konyha. Gyógy- és zenedíj nincsen. 25 százalék vasuti kedvezmény. — Baile Bicsad, jud. Sătmár.

Italmérők, vendéglősök, kávéosok, szálléások, cukrászok, bor-, sör-, szesz-, likőrkereskedők figyelmébe. Megjelent az italmérési engedélyek megadásáról szóló törvény magyar és német fordítása. Ismerete rendkívül fontos. Kapható: Dr. Mandel fordító irodájában. Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 9. sz.

Pályázat

Az Erdélyi Zsidók Templom-Egyesületét ezennel pályázatot hirdet adminisztratív titkári állásra. Reflektánsok ajánlataikat eddigi működésüket igazoló, valamint utolsó iskolai bizonyítványuk másolataival felszerelve, Gross Engen, Bucurosti, Bul'vardul Maria 48 szám alá küldjék be.

Lakástakarítást ingyen

legújabb rendszerű villamos porszívóval, egy órán át, próbára, egy ízben eszközzel!

Markó V. műszaki iroda Cluj, Strada N. Iorga 11. szám. — Telefon 453.

Kiirtották a csendőrök az egyik székelyföldi rablóbandát

(Cluj-Kolozsvár, aug. 3. Az Uj Kelet tud.) A csikszeredai rablóbandások ügyében nyomozó csendőrségek tudomására jutott, hogy a rablók egy Bikszádfürdő melletti tanyán rejtőzködnek. Ma hajnalban nagyszámú csendőr vette körül

a tanyát. A rablók észrevették a csendőröket, mire tüzharc keletkezett. Ennek során egyik rabló elesett, a másik kető súlyosan megsebesült. A székelyföldök egyik rablóbandája ezzel megsemmisült.

SPORT

Kolozsvár sportprogramja a mai augusztusi első vasárnapon is örövendően változatos és szembetűnő fejlődésről tesz tanúságot. Tennisz, uszás, labdarúgás, kerékpár és torna és végül egy sportmultság szereplnek a mai programon, amelyben kielégülést találhat a sport bármely ágának kedvelője.

A nap főeseménye és nemzetközi szempontból is legkiemelkedőbb programja a KAC nemzetközi teniszeversenye. Ha néhány benevezett nagyság (Kehrling, Misu) el is maradt ugyan a versenyről, a mezőny így is rendkívül izgalmas és nívós küzdelmeket nyújt. Számos kiváló cseh, magyar, jugoszláv versenyző mérí össze erejét a romániai gárda reprezentánsaival és a győztes a közönség, amely kora reggel től szürkülőleg élvezi a szemből-szemből küzdelmeket. A verseny a KKE Calea Victoriein levő pályáin kerül lejátszásra.

Vasárnap délelőtt kezdődik meg a kolozsvári kerékpáros bajnoki versenye. A verseny 3 kategóriában folyik I. o. versenyzők részére 50, II. o. versenyzők és III. o. versenyzők részére 20 km-es távon. Indulás a román operától, utírány Apahida és vissza. Cél a város-háza előtt. Nevezési díj 40 lej.

A futballsport híveinek kettős mérkőzésen lesz részük a városi sporttelepen. Délután 4-kor a KMSC és CFR, 6 óra-

kor a Haggibbor és Amatőr csapatai mérkőznek a Grimm jubileum keretében.

A tornász-sport kedvelői az ujságró-klubban rendezendő tornaünnepélyt fogják megtekinteni, amelyen a Haggibbor teljes férfi és női gárdája szerepel. De ugyanígy fog öszeülni a kolozsvári zsidóság apraja-nagyja, hogy a Haggibbor nyári mulatságának sikerében résztvegyen.

Az uszófronton is fontos esemény játszódik ma le. Délelőtt kerülnek eldöntésre a kerületi szenior uszóbajnokságok délután pedig folytatják a vízpolóbajnokságát. Itt a Haggibbor az Univer sitateával, a TC pedig a KAC-al találkozik. E verseny rendezőse a következők: Védnök elnöke dr. Simon Alexandru pénzügyi tanácsos. Tiszteletbeli elnök prof. dr. Coriolan Tatar Com. Reg elnöke, prof. Iuliu Hatiegan, Tuffli Richard, dr. Silviu Dragomir Zsuri; Seliceanu Gergely, a központi uszószakosztály elnöke, Konez Rudolf, dr. Huza Vasiliu, dr. Erős Vilmos, Viola Kornél, Ciurel Ilie titkár és Gal György. Célbírók: Muresan Tenti, Szele Márton, dr. Borza Liviu. Időmérők: Fisch Dóri, dr. Manushek Ottó.

A Haggibbor vasárnapi fellállítása a következő: Löbl, Raffael, Hirschl, Virág, Geiszt, Márk, Rosenfeld Lajos, Weisz, Farkas Ernő, Léb Marci, Lázár Albert, Lebovits Jakab, Goldmann. A Haggibbor felkéri játékosait, hogy vasárnap délután pontosan jelenjenek meg a sétatéri sportpályán.

A magyar regényirodalom legújabb remekel:

1. Bibó Lajos: Anyám! A moderna magyar társadalom nagy regénye. 2 kötet, művészi egészvázsonkötés — Lej: 612.—
2. Földi Mihály: Az utolsó álarc. Ujszerű regény a színészvilágból. Finom egészvázsonkötés — Lej: 313.—
3. Móricz Zsigmond: Az ágytakaró. Magyar zamatú történet. Izléses vázsonkötés — Lej: 408.—
4. Szomorj Dezső: Térjetek meg végre hozzám. Különleges témák kis novelláiban. Szép egészvázsonkötés — Lej: 245.—
5. Zilahy Lajos: Valamit visz a víz. Ragyogó meseszöveg, mesteri lélekfelemzés. Csinos egészvázsonkötés — Lej: 232.—
6. Babits Mihály: Halál fia. Regényes korrajz a magyar középosztályról. 695 oldal, díszes egészvázsonkötés — Lej: 632.—

Napjaink leghíresebb regényei:

7. E. Diding: A világpók. Az arany és rádium regénye. Modern egészvázsonkötésben — Lej: 232.—
8. Dos Passos: Nagyváros. New-York regénye, minden büne, minden gyönyöre. Impozáns egészvázsonkötésben — Lej: 398.—
9. Hutchinson: Az asszony, aki pénzt keres. A cím beszél. Elegáns egészvázsonkötésben — Lej: 320.—
10. Blasco Ibanez: Mindenki asszonya. Regény korunk emésztő tüzeréről: a hisztériáról. Szép egészvázsonkötésben — Lej: 272.—
11. Mereszkowskij: Leonardo Da Vinci. Egy rendkívül művész regénye egy rendkívüli korban. 2 kötet, piros luxusvázsonban — Lej: 327.—
12. G. Da Verona: Cleo, divatszalon. Merőben ujszerű, forró szerelmi történet. Elegáns egészvázsonkötésben — Lej: 245.—
13. Zilahy Lajos: Két fogoly. Forró szerelmi történet a nagy háborúból. 2 kötet, elsőrangú vázsonkötésben — Lej: 544.—

Kaphatók az UJ KELET könyvostályában.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap, augusztus 4-én d. u. fél 6-kor: Az utolsó Verebely leány. (Uj operett). Kondor Ibolyával, Betégh Béával, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Selmezi Mihállyal, Leővey Leóval. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 435).

Vasárnap, augusztus 4-én este 9 órakor: Miss Amerika. (Rendés helyárakkal. Sorozatszám 436).

A Magyar Színház mozi-műsora:

(Minden előadás keretében két teljes műsor!)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Négy új filmbohózat. (Másfél óráig tartó falrengelő kacagás.) Helyárak: 15 és 10 lej

Vasárnap d. u. 3 órakor: Csak egy előadás, kettős nagy műsorral. Kisértepek órája. (Nagyszabású bűnügyi dráma.) Kié a feleségem? (8 felvonásos vígjátékújdonság és a kisérő műsor.) Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn, csak 4 és félhétkor: Kelet lángokban. (10 felvonásos izgalmas film-dráma. Lon Chaney leghatalmasabb alakításai) 2. Nagyvilági házasság. (6 felvonásos társadalmi szatíra.) Főszereplő: Conrad Nagel, a „Szenvedély” főszereplője. 3. Kisérő képek. (Kettős műsor. Két és félórás előadások. Helyárak: 30, 20 és 10 lej)

Keddén 4. félhét és 9 órakor: 1. Kelet lángokban. (10 felvonásos izgalmas film-dráma. Főszerepben: Lon Chaney) 2. Nagyvilági házasság. (8 felvonásos társadalmi szatíra.) Főszerepben: Conrad Nagel, a „Szenvedély” főszereplője. 3. Kisérő képek) Kettős műsor. Két és félórás előadások. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Vasárnap 5. 7. 9 órakor: Rabszolgavásár. Főszereplők: Billie Dove és Ronald Gilbert. Előjáték: A legújabb Ufa heti világhíradó.

GRAND

nyári mozgó műsora, városháza udvarán

Vasárnap este 9 órakor:

1. Női divat. Dráma, 7 felv. Főszerepben Esther Ralston, Einar Hanson és Raymond Hatton.
2. Én és a szerelmeim. Vigjáték, 7 felv. Főszerepben: Harold Lloyd. |

Rádiózik? Jár operába?

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	„ 34.—
Bizet: Carmen	„ 34.—
Verdi: Aida	„ 34.—
Puccini: Turandot	„ 34.—
Erkel: Bánk bán	„ 34.—
Mozart: Figaro lakodalma	„ 63.—
Poldini: Farsangi lakodalom	„ 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	„ 34.—
Thomas: Mignon	„ 34.—
Erkel: Hunyadi László	„ 34.—
Puccini: Tosca	„ 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvostályában.

Két pár különálló lak felelden külön garderoobal, nak, azonnal

Férfi fest form FE Strada N Unió

Ké Ak megt

Vásárolj harisnyát csak a következő védjeggyel.

Ezek a legta

csak

A Sin (Káros más

5 nyer

7,0 lei

Fő 1,00

Egy darab jog

Hirdesse

Közgazdaság

Julius 21-től visszamenőleg 15 százalékos késedelmi kamatot fognak számítani az adók után

Megérkezett a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz a késedelmi kamat kirovásáról szóló rendelet

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt napokban érkezett meg a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminisztériumnak egy körrendelete, amely a módosított egyenes- és globális adók 116. paragrafusára második bekezdésének végrehajtási utasítását tartalmazza. A körrendelet szerint a megszavazott módosítás két lényeges intézkedést tartalmaz az eredeti szöveggel szemben. Ezek szerint a nyilvántartott és a módosított törvény szövegének életbelépéséig ki nem fizetett egyenes adók késedelmi kamata, az eddigi 9 százalékkal szemben, 15 százalékra emelkedik. A második módosítás az, hogy a késedelmi kamatok automatikusan folynak, anélkül, hogy a pénzügyigazgatóság köteles volna hirdetés útján előzetesen közzétenni annak dátumát, amióta a késedelmi kamatok számítat-

ni fognak. Tehát a jövőben a késedelmi kamatok számításánál minden formalitást mellőzni fognak. Tekintettel arra, hogy a késedelmes adófizetésre vonatkozó paragrafusok pontosan meghatározzák az adófizetés esedékességének módozatait, remélhető, hogy ennek a formalitásnak a mellőzésével semmi különösebb fennakadás nem lesz. A végrehajtási utasítás külön felhívja a figyelmet az adóhivataloknak arra, hogy a késedelmi kamatoknak a tőkéhez való esatolása még nem jelenti azt, hogy az adókat a jövőben ne hajtsák be éppen oly szigorral, mint ezelőtt.

Tekintettel arra, hogy a késedelmi kamatokra vonatkozó módosítás 1929 július 21-ikén már életbelépett, ezen dátumig be nem fizetett adók után a törvény értelmében már 15 százalékos kamatot fognak számítani.

Kolozsváron felállítják a harmadik adóhivatalt. Kolozsvár első és második kerületében lévő állami adóhivatalok tulajdonosai arra indították dr. Tartia Aurél pénzügyigazgatót, hogy a pénzügyminiszterhez egy harmadik adóhivatal felállítására vonatkozólag tegyen előterjesztést. A pénzügyminiszter az előterjesztést elfogadta s így kijelentés van arra, hogy a legfontosabb termővidékeken a desét a harmadik adóhivatal is így a közseg nem lesz kénytelen hering módjára összezsúfolódva teljesíteni adófizetési kötelezettségét.

kell alkalmazni a nemrég megsavazott tíz százalékos bélyegilletékelést. Amint ismeretes, ebben az évben egyszer már emeltek ezeket a bélyegilletékeket. Január elsejétől számítva 20 százalékos volt az emelés. Miután a bírói és pénzügyi hatóságok a mostani emelés százalékos arányszámát egyszerűen hozzáadták a január elsejei emeléshez, a pénzügyminisztérium szükségét látta annak megmagyarázására, hogy az újabb emelés a legutóbbi érvényben levő díj-szabás után számítható. Vagyis: a bérleti szerződések után fizetendő bélyegilleték január elsejéig 1 százalékos volt. Ekkor az illeték 1.20-ra emelkedett. Az újabb emelés szerint a bélyegilleték nem 1.30, hanem 1.32 százalékos.

Uj fuziók az angol széniparban. Londontól jelentik: Délwalesben a szénipar fuzionálásának akciója erősen megindult. A legnagyobb világegyek egyike, a Guest and Rettleford cég megvásárolta a Combrion Group of Collieries részvényeit. A Combrion Group évente két és félmillió tonnát tud termelni. Guest, Kenn & Rettleford további vásárlásai során megveszik a Schröder-csoport bányáit is 30 millió font sterling vételáron. Az antracitipar körül is hasonló tendenciák mutatkoznak. A Mond-csoport már 95 százalékát ezeknek az ipari üzemeknek összevásárolta.

Kedvezményes tarifa az ásványi sók szállítására. Bukarestből jelentik a CFR vezérigazgatósága rendeletét adott ki, amelynek értelmében a Bázna, Báltesti és Oblinzi fürdőhelyekről szállított ásvány és sók után, amennyiben a szállítási gyorsárúként történik, kedvezményes

nyes gyorsár tarifában, ha pedig rendezte teherárúként történik a szállítás, akkor a szállítási tarifa c) kategóriája szerint lesz eltaksálva. Az ásványt és sók tartalmú postacsomagok 5000 kilogramig a II. osztály, 5000 kilogramon felül a c) osztály III. osztály szerint taxálható. Ezen rendelkezés augusztus elsején lépett életbe.

A cseh-szlovák-román direkt szállítások új trifája. Bukarestből jelentik: Augusztus elsejétől kezdődőleg a cseh-szlovák-román direkt teherszállításokra vonatkozólag új szállítási tarifa lép életbe. A tarifa vonatkozik mindazokra a teherszállítványokra, amelyek Grigora Gicba Voda, Halmi, Ermhályfalva, Biharpüspöki, Nagyszalonta és Kurlicsnál lépik át a határt. Az új szállítástarifára 16 félé árúknak a tarifáját tartalmazza; nevezetesen a legfontosabb árúknak vonatkozólag. Minden tarifa két táblázatot tartalmaz, az egyik táblázat vonatkozik a román vonalakra, a másik táblázat pedig a cseh-szlovákiai vonalakra.

Mentesítik a termést a foglalás alól. A kormány rendeletet adott ki, melyben utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy miután a termés értékesítésénél a szövetkezeti népbankok értékelhetik felterményeiket, azokat a terményeket pedig, amelyek ily módon lettek értékesítve, mentesítsék a foglalások alól. A népbankok az adókat az adóhivatalokkal a termés értékesítése után két hónap alatt fizetik ki.

Rendelet a magyarországi bankok egyezkedési eljárásáról. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter kényesszeregyességeről kormányrendeletet adott ki, amelynek intézkedései értelmében nem kell feltétlenül megkísérülni a magánegyetességet. Az új rendelkezést a Földhitelbankra már alkalmazni fogják. Az augusztus 5-ére egybehívott tárgyalást valószínűleg el fogják halasztani, minthogy a bank abban az esetben, ha a hitelezők ragaszkodnak a csökkéréshez, az új rendelet szerint kérni fogja az egyességi eljárást a törvényszéktől.

Zsidó ifjúsági könyvek:

- Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
 - Sis Irén: Kol-midre — — — 30
 - Bar-Kochba (Eibeszlések, versek, szindarabok gyűjteménye — — — — — 60
- Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvosztályának olcsó könyvsorozata.

- Knut Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.
- Révész Béla: Orkán. (Eibeszlések). 108 lap.
- Forró Pál: Királyi szeretők. (Eibeszlések). 90 lap.
- Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozis és szuggesztió. 88 lap.
- Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.
- E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.
- Könyv Ady Endréről. 136 lap.
- A költárság Pompadourja. (Híres bűnesetek) 80 lap.
- Hedenstgerna A.: Jönsson ur emlékei. (Regény). 88 lap.
- Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában. (Utánvétellel 12 lej portóköltség.)

Két parkettes szoba-konyhás, különálló lakás kerítéssel és egy megfelelően különbejárattal, parkettes szoba-garderobbal, vízvezetékekkel, garzonlakásnak, azonnal kiadó. Szentes, Zápolya-u. 2.

Férfi kalapokat fest, tisztít, formál és vasal FEHÉR
Strada Memorandului (volt Unió-u.) 21. Redout.

Kedves Böske! Akarsz pénzt megtakarítani?

Vásárolj harisnyát csak a követhető védjeggyel.

Ezek a **legtartósabbak.**

GB L harisnyák

csak jobb üzletekben kaphatók.

A Loteria Sinistratilor

(Károsultak sorsjátéka) második huzása

5845 nyereménnyel

összesen

7,000.000 lei értékben

Főnyeremény: **1,000.000 lei.**

Egy kót a 25 leles darabból álló sorsjegy ára 50 lei.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

A MATILD-víz

borral keverve a legkellemesebb italt ad.

UNICUM

borotva borotvaszappan borotvafestő szij borotvaecset önbortváló készülék önbortváló pengék acélárak felülmulthatatlanok

„Unicum” Kun, Calea Victoriei 2

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Hétfő, augusztus 5.

Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny: 1. Mozart: Eine kleine Nachtmusik I. II. rész. 2. Eine kleine Nachtmusik III. IV. rész. 3. Mascagni: Parasztszücsület; zenekari és énekes együttes. 4. Leoncavallo: Bajazzok. 5. Suppé: Morning, Noon and Night in Vienna — megnyitó I. II. rész. 6. Flołow: Martha egyveleg I. II. rész. 7. Puccini: Nyugat leánya — ária a II. felvonásból. Puccini: Nyugat leánya — ária a III. felvonásból. 9. Ralph: Bitte Recht freundlich. 10. Verdi: Troubadour — egyveleg. 11. Schubert: Három a kislány — egyveleg I. II. rész. 12. D'Albert: Hegyek alján. 13. Lehár: Vigó — egyveleg. 14. Glazounov: Valse de Concert I. II. rész. 15. Strauss: Freut euch des Lebens I. II. rész. 16. Robrecht: Walzer Potpourri. 17. Lehár: Gold er Silver Waltz. 18. Strauss: Emperor Waltz. 9.30: Hírek: 12.05: A Rádió háziirójának hangversénye. 1. Aletter: Gnomok tánc: 2. Translateur: Keringő; 3. Lindner: Maskarade; 4. Murzili: Serenade; 5. Granichstädter: Részlet az „Evelyn” című operettből; 6. Bayer: Ballett intermezzo. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.45: Fulton-rendszerű képviselő. 16.20: Boczay Margit felolvasása: 1. Asszonyboldogság — asszonyfüggel. Fenség; 2. Asszonyember; 3. A nők kiváltása; 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. 17.15: Izeri Izák Gyula előadása: „Keletásiai furesaságok”. Felolvassa dr. Konez Sándor. 17.40: Szórákkoztató zene. Zenekari hangverseny. Vázonyel: Zsolt Nándor karnagy. 1. Ponchielli: Marion Delorme, megnyitó; 2. Kienzl: Bibliás ember, ábránd; 3. Waldteufel: Szémed tükrében; keringő; 4. Offenbach: La Perichole; ábránd; 5. Frénil La Dans des demoiselles; jellemlép; 6. Elbert von Olstyne: A-Samae induló.

Esik az eső

nem lehet kirándulni.

Borus az ég

nem lehet napozni.

Lehült a víz

nem lehet fürdeni.

Itt az unalom napja!!

A legolcsóbb unaloműzőt

az „UJ KELET” nyújtja olvasóinak, mely azonkívül, hogy

szórakoztató

tanulságos is és igen kellemes szellemi felfrissülést nyújt.

Az „UJ KELET” olvasói a **Dante kölcsonkönyvtárban**, — ahol több mint 10.000 kötet könyv áll magyar, német, román, francia nyelven az olvasó rendelkezésére — **havi 50 lelt helyett csak 30 lelt kell fizessenek.** A könyvek naponta cserélhetők. Napi 1 lelt olvashatja tehát a könyvpiac legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekét.

Csere vidékre is!

A DANTE kölcsonkönyvtár (Cluj, Str. N. Iorga) fűrdőkre prospektust szívesen küld.

Hirdessen az Uj Keletben

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

(24)

A kórházban nagy szigorúságtól félték.

Jagurek úr. külön behivatott magához és megegyeztet végigcsináltatta velem a félszem-komédiát. Félt, hátha azóta elfelejttem, hogyan kell csinálni. Nagyon precíz módon muszáj volt megismételni a dolgot. A jó öreg nem akart kellemetlenséget sem nekem, sem magának, de főleg önmagának.

„Szimulánsok végnapja, — mondotta — nagy rostolás. Maga is megcsúszhat fiam, de én magát Ulul barátom kedvéért szeretném itt tartani. Vigyázzon, Jazomir! Engem el fognak helyezni. Megyek vissza Csehországba. Isten veje, üdvözölöm Ulult, ha nem találkoznék”.

Itthonlétem rövid ideje alatt már annyira beleegabalyodtam politikába, defetizmusba, szocializmusba, rendőrségbe, szerkesztőségi rumlikba, hogy semmi kedvem sem volt meghalni. Ez a zajlás nekem lettszett, talán hozzátartozott Magának különös rapszodikus viselkedése. Most is, amikor arról lehet szó, hogy engem kiexpediálnak a frontra, csak órá gondolok. Minél pökhendibb és önteltebb leveleket ír, annál többet foglalkozom vele, éjszakánként gyakran felebredek, vízióim vannak, együtt sétál az a rongy Grigorral. Máskor meg ott látom őt a csunya egyleti asszonyok között, az utalát vonásaival. Szavain látnom őt megsavanyodott urak és hölgyek előtt és a Szent Buzakalás szerkesztője csokrot nyújt át neki. Ilyen szürke környezetben látom, ahonnan gyorsan átmenül kalandos lerületekre. Grigor visszamegy és hazajön a harcterről sok kitüntetéssel, nagy parádék és a költőnk egyik költeményét olvassa fel neki, sőt babérkoszorút helyez homlokára. Ostoba dolog, kódos fantáziagorák, de kinoznák. Megvizsgálom magam, nem-e hiúság dikálja belém, hogy a leány iránt érdeklődjem. De nem! Bizonyára mélyebb lelki rugók dolgoznak bennem, ebben fatumszerűség van, a sors bizonyára össze fog hozni bennünket, ki tudja, mi lesz még Magyarországgal, ki tudja, lesz-e részem az új Magyarország megteremtésében. Lesz-e neki is része benne?

Különb, mi vagyok én és mi ő, hogy történelmi szerepünk lehessen?

Kergetem a gondolataimat, vissza akarok térni egy szeledebb, kedvesebb környezetre, magam elé idézem megint Irmák lakását, benne ezt a kedves és jóságos, kissé akororos, de tisztalelkű teremtetést, érezni akarom simulása melegét, de nem nem... ez nem tud lekötni. Mindig az a másik, az a másik...

Fromm Ferencz már értesített, hogy bizonyára bajok lesznek. Neki is van egy kormányozható fülbaja, jobbfült mindig be tudja irányítani arra, hogy ne halljon, vannak egyéb dolgai is, amivel ki lehet húzni pár hónapig. Gondolni arra is lehet, hátha a háboru öszig elhárítódik. Különböző tervek vannak az itthonmaradásra.

Megkérdeztem tőle, vajjon, ha színellem a siketnémaságot, lehetne-e valami eredménye a dolognak. Siketnémanak lenni a földalatti munkában egészen hasznos dolog lehet.

Redőnygyártásban

3 évtizedes tapasztalattal

SZANTÓ DEZSÓ ÉS FIA

redőny- és kályhagyára Oradea

első helyen áll.

Acéllemezredőnyök. Esslingnei faredőnyök

Nyomatott a „Cartea Românească” körforgógépén, Str. Dorobantilor 14-16.

békéltető, leszerelő rábeszélése. A pártot élni is hagyjuk mindaddig, amíg a munkások jobbait nem üldözi. Ha azonban ilyenféle tendencia nyilvánvalóvá válik, élesen felelünk. A zajtalan lövéseket mi fogjuk leadni!

Azt hittem, ezt képletesen mondja, de azután megmagyarázta, hogy egy puska-mester a gyárban feltalált egy apró készületet, ami rászerve a revolverre, le-tompítja a robbanás hangját, a ravasz elütésekor mindössze egy halk serceget hangzik, kisebb, mint éjszaka a butor roppantása. A tompa revolverlövés a kinaiak sötét, halk, fojtogató bosszuját juttatta eszembe. A földalatti harc idegreménó szimboluma egy ilyen revolver.

Talán Isten is a mi ügyünk mellé állott. A földalatti ugyanis elvtársunk. Milliomossá válhatna vele, de azt mondja: nem! A találmánnyal nem milliókat kell nyerni, hanem egy új társadalmat. Kicsi, háborus konzervgyárban készítik, egyelőre csak mérsékelt számban a készülék, ami elfér a mellényzsebben. A konzervgyáros polgárember, de szocialista érzelmű és kipróbáltan becsületos. A gyárban csak preseli és hengereli a készülék fémfél, otthon meg végleg elkészíti éjnek idején egy elvtárrsal.

(Folyt. következik.)

Pályázat.

A tárgy-műreji izr. hírközlésig kiségitő imaháza a folyó évi nagyünnepre egy vallásos, jóhangu שירות and שומרי előimádkozót keres. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok 1929 aug. 20-ig a fenti címre küldendők.

Tárgy-Műreş, 1929. aug. 1.

Templomgondnokság.

No. 129/1929.

Concurs.

Die aut. orth. isr. Kultusgemeinde in Sibiu beabsichtigt zu ihrem neu zu eröffnenden Kindergarten eine diplomierte Kindergärtnerin zu angajieren.

Diejenigen ledigen Reflektantinnen, die die romänische, hebraische und deutsche Sprache vollständig beherrschen, mögen ihre Offerte unter Angabe ihrer Gehaltsansprüche bis zum 20. August d. J. dem Unterfertigten zukommen lassen.

Sibiu, am 28. Juli 1929.

Oböring, Aladár Lukács
Präsident.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Ajánlok a legolcsóbb napi árak mellett frissen olvasott és tisztán kezelt ארמ כשר

LIBAZSIRT

— saját export-bőldönomben szállítva — 5 kilogrammól kezdve minden mennyiségben.

Friedmann M. Oradea
Piata Mihai Viteazul 11. sz.

Alkalmi vétel: Vidéki jófogalmu városban kisebbrendű deszka- és tűzifaktár, családú okokból, átadó. Cím a kiadóban.

Kellemes, csinos beföldvárosi butorozottszoza azonnal bérbeadó. Információját lehet Clujon, Str. Regina Maria 38. II. emelet, ügyvéd irodában.

Mérlegképes könyvvezető, faszakmából, hosszabb praxissal, detailizletben mint mérlegképes könyvelő is működött, állást keres. Szíves megkeresést a kiadóba kér. „Önálló volt” jellegre.

Előkelő biztosító társulat, lehetőleg már gyakorlati bíró üzletszerzőket keres megfelelő javadalmazással. — Ajánlatok „Élet-pályá” jellegre kiadóba kéretnek.

Zwei erstklassige Küschnergeseleien Spezialisten in Damenarbeit werden per sofort im Pelz-Mode Salon L. Gips, Cernauti, Str. Rege e Ferd. 18 gegen gute Bezahlung aufgenommen.

Kiadó egy teljesen különbejárta szép nagy parkettes utcai szoba, fürdőszobahaszalattal, két-három személy részére is. Strada Gen. Berthelot (v. Ötvös-u.) 25.

egy hó

X. évfoly

1929 A

* 568

A kényes eljárás

A kényes átléptetésű ták az ország kedők és a törvény kihirt új törvény ellé ké fenyegető vizont keser vényt, attól erősen meg fottól félték. Jalon álló ro vény életbeléi gadni az alk egységre, a nek ötven sz korra elvinné

Most, hogy vény életbeléi följósleges voltóvi törvény napokban megességi kérés két esetben vény megszálon lögött a bñis erőfeszít rendelését törvény életb dályozni. Ez járásokon a vesztenek. de get jelent. E megadva a re, akkor ne. Hogy pedig denki jól telezők.

Évek óta amelynek tört is láttak lent ez sem a legrosszabb kiállításokkal lyó kényeszet hitelezők hoteleseknek pedig továbbót, vagy újjár a hitelezsági élete is

De még h laptas, hogy a beteg ké járványseri szeregyesség lent ez sem nézve. Nem a hatalmas szakerül a r ha valamely millió tétele akikről azor hogy sohasn, meg tu ideig-óraig injekciókkal tani végül osód, de vel telező százs dub-iz-ados szeragyesség akkor néme irja kintlev vizont a m csapásra re